Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

…1921 оной …21-һээ гарана | № 81 (17204) | 1986 оной апрелиин 6, воскресени | Сэн 3 мүн.

МҮНӨӨДЭР — ГЕОЛОГОЙ ҮДЭР

ТАБАН ЖЭЛ ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ

ТҮРҮҮ …ГАНУУДЫЕ …ЭРЭГЛЭН…

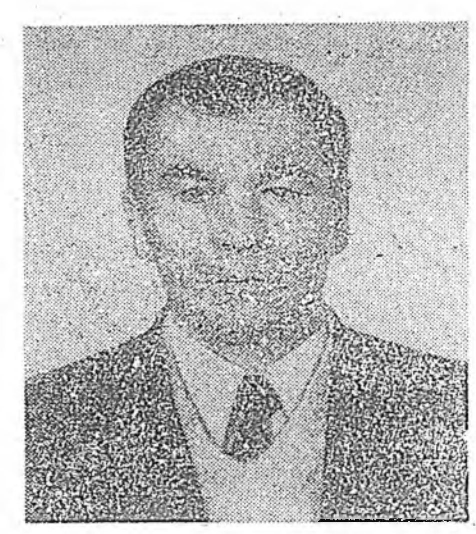

…малтамалнуудай хэбтэшэнүүдэ… …номическа талаһаань сэгнэлтэ… …эрдэм ухаанай үндэһэр урид…

…дуршэлтэй болонхой. Ажалай, технологическа журам үлэгэйрүүлхэ ушар огто үзэгдэхэгүй болинхой. Геофизик М. Р. Розанцев, В. Л. Голубенко, ахалагша геофизик Ю. В. Калчанов шэнжэлгэнүүдэй һайн шанартайгаар хэжэ, горитой үрэ дүн туйладаг. Мүн тэдэнэр бэшэ партинуудай бэдэрэлгэ олоһон хэбтэшын ноосэ, элдэб шэнжэлгэнүүдэй элирүүлхэ хэрэгтэй эхэ туһаламжа хүргэдэг. Ингэжэ Байгал-Амарай түмэр зам шадарих хэбтэшэнүүдые болзорһоонь урид промышленна аргаар ашаглалгада дамжуулха хэрэгтэ эдэ геологууд горитой хубитаяа оруулна гэжэ тэмдэглэлтэй.

Шэнжэлгэнүүдэй шанарые, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, геологуудай ажалаха эрхэ байдалые һайжаруулхын тула мүнөө үеын эрхим шакартай, шэнжэлхэ ехэ эрга боломжотой радиоэлектронно болон бусад аппаратура хэрэглэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, бидэнэрэй хэрэглэдэг приборнууд үшөөл бага эрга боломжотой, шанарынь һаналһанда хүрэмөөр бэшэ байна. Энээн тушаа СССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд соо «Геолого-бэдэрэлгын албанай техническэ талаһаань түсэбэй ёһоор шэнэлэн зэбсэгжүүлгые хангаха, ашагта малтамалнуудые, тэрэ тоодо континентальна шельфын ба дэлхэйн океанай байгаалиин баялигуудые тусгаар мэргэжэлтэй, һайнаар оньһожоруулагданхай ба автомат аргаар шэнжэлгэ болон бэдэрэлгэ хэдэг хэрэгсэлнүүдые бүтээжэ гаргаха, нэбтэрүүлхэ. Геолого-бэдэрэлгын албание мүнөөнэй транспортаар хангалга һайжаруулха» гээд тодо һоноороор заагданхай.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбтэ даабаринууд хүндэшье һаа, бэелүүлэгдэмээр. Эдэ түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн шэнэ техникэ, түрүү технологи ехэ туһа хүргэхэ ёһотой. Мүн өөһэдынгөө арга нөөсэнүүдые элирүүлжэ, гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ, хүдэлмэриин ашаг үрэ эрид дээшэлүүлхэ ёһотойбди. Юуб гэхэдэ, бэдэрэлгын, шэнжэлгын хүдэлмэриин болзор бага болгогдохоор хараалагдана. Тиимэһээ эрдэм, техникын дэбжэлтын һүүлэй үеын туйлалтануудые үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлгэ туйлаха байнабди.

Саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлжо, үдэр бүриингөө габшагай ажалаараа тэрэнээ бэелүүлхэ гэһэн ёһо гурим байдаг. Ульһа зориг ехэтэй, урагшаа эрмэлзэһэн геологуудые түрүүшын зүргэ гаргагшад гэжэ арад зомнай хэлсэдэг. Тиимэһээ геологууд ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха зорилгые бэелүүлхэ ябуулгануудай түрүү зэргэдэ дабшаха ёһотой болоно.

…й болон бусад рудна бэшэ ашаг- …малнуудай шэнжэ шанар иимэ …ар өөһэдөө тодорхойлнобди. Бу- …логическа партинууд газар үрэм- …химическэ лабораторидо шэнжэл- …хүүлэдэг юм.

…урин дулаахан үдэрнүүдэй ман- …отрядууднай республикын райо- …бэдэрэлгэнүүдээ үргэлжэлүүлхэеэ …Хадалиг Ахада, Захааминда, сэб- …Хойто-Байгалда, шэнэһэн модон …хүхэ Яруунада тэдэнтэй уул- …Хүдеэгэй ажалшадай захилаар ми- …хэбтэшэ, барилгын материалнуу- …эд бэдэрнэ бшуу. Юуб гэхэ- …сабшалан, газар тарялангай үрэ- …жаруулхын тула минеральна үтэг- …эр хэрэгтэй ха юм. Республикын …энергетическэ баазые хүгжөөл- …бүтээлэ оруулха зорилготойгоор …шулуун нүүрһэнэй хэбтэшын …П. В. Сиюгай хүтэлбэрилдэг …коллектив хэнэ.

…мэриин шанар һайжаруулхын, бэ- …ашаг үрые дээшэлүүлхын …Хойто-Байгалай, Үдэ-Витимэй экспеди- …коллективүүд нэгэдэл дотороо …бригадна подрядай гуримаар …оной эхинһээ хүдэлжэ эхилээ. Тус …партиин XXVII съездын хүн- …абаһан уялгануудаа, түсэбтэ даа- …болзорһоонь урид дүүргэһэн …Экспедици дотороо дэлгэрһэн …мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаһан …Байгалай отрядай коллективые Н. Н. …хүтэлбэрилдэг юм. Холоднинско …шадар оршодог Перевал һуурин- …отряд байрладаг. Гүндэ һуурин- …участок оршодог. Мүнөө эн- …туулганай, цинкын нөөсэ, ша- …тэдэнэр элирүүлнэ. Энэ коллек- …шье һаа, хүдэлмэриин баян дүй…

Н. РОДИОНОВ,
Геофизическэ экспедициин шэнжэлгэнүүдэй болон скважинануудай партиин начальник.

БОРНОЙЛЖО ЭХИЛЭЭ

Газар тарялангай шниг нойто бариха хүдэлмэри Зэдын районой Боосын совхозой таряашад эдэ үдэрнүүдтэ эхилбэ. Совхозой түрүү механизатор А. М. Янковскиин хүтэлбэрилдэг агрегат мартын 30-да тарялангай газар борнойлжо эхилһэн байна. ДТ-75 тракторта шагтагалагдаһан олон борнойнуудые нэгэдүүлһэн агрегат түхеэрэгдэнхэй юм.

Мүнөө 136 гектарай газарта шниг нойто бариха ажал хэгдээд байна. Энэ агрегаднай П. Ф. Масловай хүтэлбэрилдэг малай тэжээл ургуулдаг ба бэлэдхэдэг отрядай бүридэлдэ ороно. Тус отряд бүхыдөө 1934 гектар газарта кукуруза, тэжээлэй ургамалнуудай холисо, элдэб түмһэ тариха даабаритай юм. Шниг нойто бариха хүдэлмэри совхозой ахамад агроном В. Д. Рампиловай хүтэлбэри, хиналта доро ябуулагдана.

Апрелиин 4-һөө Н. М. Якимовай хүтэлбэрилдэг тракторно-тарялан ажалай бригадын 2 агрегат мүн лэ тарялан дээрэ гаража, энэ шухала агротехническэ хүдэлмэри эхилээ. Эдэ агрегадуудые үнинэй механизаторнууд В. Д. Лубсанов, Б. Б. Марков гэгшэд даажа абанхай. Энэ бригада хамтын подрядай гуримаар хүдэлжэ, 4100 гектар тарялан газар тэдээндэ даалгагданхай юм. Тэрэнэйнгээ 1100 гектарые саг соонь борнойлхо түсэбтэй.

И. САНЖИЕВ,
манай штатнабэшэ корр.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

БОЛЗОРҺООНЬ УРИД

КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ зорюулан, «Забайкаллес» нэгэдэл энэ жэлэй түрүүшын кварталые габшагай ажалай квартал гэжэ соносхоо һэн. Тиигэжэ партиин Центральна Комитедтэ һайшаагдаһан ороной ой модоной промышленностиин түрүү коллективүүдэй үүсхэл эндэ үргэнөөр дэмжэгдэһэн байна. Тэдэнэр модо бэлэдхэхэ талаар байгша ондо хараалагдаһан түсэбэйнгөө ехэнхи хубиие эдэ һарануудта дүүргэхээр хараална.

«Забайкаллес» нэгэдэл дотор хамагһаа түрүүн Баргажанай леспромхозой коллектив энэ үүсхэл дэмжэбэ. Майн 1 болотор тэдэнэр доодо складуудта модо шэрэхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Леспромхозой коллектив нэгэдэхи кварталай түсэб болзорһоо урид дүүргэв. Үйлэдбэриин бүхы шатануудта ажалай эршэ һуларнагүй. Жэшээнь, Владимир Иванович Тормозовой модо бэлэдхэгшэдэй бригада ажалай эмхидхэл һайжаруулха, журам шангадхаха, оньһон техникэ шадамараар хэрэглэхэ талаар ульгэр жэшээ харуулна. Ороной коммунистнуудай һая үнгэрһэн съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн республиканска социалис мүрысөөндэ ажалай үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнгаа түлөө тэрэ «КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Бригадын гэшүүд үнгэрһэн табан жэлэй даабарие хараалагдаһан болзорһоонь һураггүй урид дүүргэжэ, байгша оной түрүүшын үдэрнүүдтэ түсэбөөр хараалагдаһанһаа нэгэ хахад дахин ехэ хэмжээнэй модо шэрэһэн байна.

Мүн тус леспромхозой Юрий Иванович Кочетов болон Александр Яковлевич Заречный гэгшэдэй жолоододог модо зөөдэг машинануудай экипажууд ажалай үндэр бүтээсэ туйладагаараа бусадай дундаһаа онсо шалгарна.

Мүнөө республикын арбаад гаран предприяти түсэбһөө гадуур модо шэрэхэ түсэбтэ даабарияа саг болзортонь дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсобо.

Н. ДАГБАЕВ.

ЭРХИМ АМЖАЛТА

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоһон Баунтын районой совхозуудай коллективүүд эрхим амжалта туйлана. Тусхайлбал, районой ажахынууд гүрэндэ малай тарган мяха тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо хоцо үлүүлэн дүүргэбэ гээшэ. Түсэбэй ёһоор зургаан һарын туршада бүхыдөө 900 центнер мяха бэлэдхэлэй пунктда тушааха даабаря 1023 центнертэ хүргөө юм.

Удаань эндэхи совхозууд гүрэндэ 1000 центнер һү тушааха кварталайнгаа түсэб уридшалһан тухайгаа баяртайгаар мэдээсээ.

Хараалагдаһан түсэбөө уридшалан дүүргэхэ хэрэгтэ Амаладай совхозой коллектив ехэхэн хубитаяа оруулһан байна. Мүн эндэ Джилиндын, Ципиканай совхозуудай һаалишад, үхэршэд һайн дүн туйлаа гэжэ тэмдэглэхээр.

А. ЦЫРЕНОВ.

ТАРГАН МЯХА — ГҮРЭНДӨӨ

«Мир» колхозой мал адуулагшад түрэл Коммунис партиингаа түүхэтэ XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ хам оролсоһон юм. Үдэр хоног бүри ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлахын хойноһоо эрмэлзэн, байгша оной нэгэдэхи кварталда гүрэндэ мяха тушааха түсэбтэ даабарияа 25 центнерээр үлүүлэн дүүргэһэн тухайгаа Түнхэнэй районой ажахынуудай дундаһаа түрүүлэн элидхэбэ.

Ажахын мал адуулагшад түсэбэй ёһоор 400 центнер мяха тушааха уялгатай байһан юм. Малшад В. В. Чемизов, В. Ж. Жамбалов, Б. А. Шутуков гэгшэд тарган мал гүрэндэ тушааһан байна.

Гүрэндэ тушаагдаһан малайнь толгой бүриин шэгнүүр дунда зэргээр 350-һаа дээшэ болоо.

Ж. ЮБУХАЕВ.

«УЛААН СУББОТЫН» УРЯАНУУД

ЭДЭБХИ ГАРГАА

В. И. Ленинэй түрэһөөр 116 жэлэй ойдо бүхы коллективээрээ ажалдаа гаража, энэ үдэр эгээл һайн үрэ дүн туйлаха гэһэн үүсхэл барилга-хабсаралгын 708-дахи поездын хүдэлмэришэд гаргаба. КПСС-эй Северобайкальскын горком, БАМ-ай барилгашад энэ һайн һайхан үүсхэлыень дэмжэжэ, «Улаан субботодо» бэлэдхэлэй хүдэлмэри эхилбэ.

Үүсхэл гаргаһан барилга-хабсаралгын поездын хүдэлмэришэд энэ үдэр локомотивна депогой хоёрдохи ээлжээнэй барилга дээрэ хүдэлжэ, 112 кубометр хирпинсэ хана бодхоохо, 23 кубометр түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые хабсаргаха юм. Бүхыдөө 13 мянган түхэригэй хүдэлмэри энэ үдэр хэхэ. Энэ коллектив арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада 2900 түхэриг һомолхоор шиидэнхэй.

• • •

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын саг зуурын түмэр харгын отделениин 800 хүдэлмэришэд коммунис субботнигто хабаадалсахаар бэлэдхэл хэжэ байна. Эдэнэр энэ үдэр алмаһан, арьбалһан шэнгэн түлишэ хэрэглэн тепловозуудые ябуулжа, БАМ-ай барилгашадта, арадай ажахыда хэрэгтэй 12 мянган тонно ашаа зөөхэ юм. Табан жэлэй жасада 1800 түхэриг дамжуулха.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЭРИЛТЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР, УЛАМ ҺАЙНААР

Ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха талаар партиин стратегическэ хараа шугамтай зохилдуулан, профсоюзуудай бүхы хүдэлмэриие үндэһөөрнь шэнэдхэн һайжаруулха замууд тухай хөөрэлдөөн апрелиин 4-дэ ВЦСПС-эй пленум дээрэ болобо.

ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ С. А. Шалаев элидхэл хэбэ. Партиин XXVII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдһээ уламжалан гараһан зорилгонуудаа профсоюзууд үндэр харюусалгын мэдэрэлтэйгээр тодорхойлно гэжэ тэрэ онсолон зааһан байна. Эдэ үдэрнүүдтэ цехүүдтэ, бригадануудта, фермэнүүдтэ, ажалша бүхы коллективүүдтэ хүдэлмэришэдэй суглаанууд үнгэргэгдэнэ. Съездын зохёон хараалһан шиидхэбэринүүдэй уг удхые бүхы ажалшадта хүргэхэ, съездын үедэ ажалша коллективүүдтэ тогтоһон партийна залан сэхэ байлгын ба эрилтын оршон байдалые батадхаха гээшэ тэдэнэй зорилго болоно.

Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлгэдэ, тэрэниие шэнэдхэн һайжаруулгада ба техникыень һэльбэлгэдэ профсоюзуудай центральна комитедүүд болон соведүүдэй, эхин профорганизаци бүхэнэй эдэбхитэйгээр хабаадаха шухала гэжэ ВЦСПС-эй пленум зааба.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ социалис мүрысөөн шухала үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ажалша коллективүүд илангаяа харюусалгатай зорилгонуудые шиидхэхэ болоно. Тэрэ экономическа болон социальна хүгжэлтые хурдадхаха эрилтэнүүдые хараада абахада, мүрысөөн үшөөл хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Мүрысөөндэ хүнүүдые улам олоорнь хабаадуулхые оролдохо зууран, ажалай үндэр бүтээсэ, эрхим шанар туйлахын түлөө мүрысөөндэ ажалша хүн бүхэниие хабаадуулха талаар эмхидхэлэй тодорхой хүдэлмэри һуладана.

Социальна асуудалнуудые, ажалшадай аша туһые профсоюзууд хододоо түрүүшын ээлжээндэ табиха ёһотой гээд КПСС-эй XXVII съезд дээрэ заагдаһан байгаа. Эрхэнүүдээ бата найдангяар, үргэнөөр хэрэглэхэ, эдэбхитэй, эрид шууд ба үрэ түгэс хэмжээнүүдые абаха гээшэ ороной профсоюзай организацинуудай ажал ябуулгада хэгдэжэ байһан хубилалтын уг удхань болоно гээд ВЦСПС-эй пленумдэ хабаадагшад онсолон зааба.

Профсоюзуудай эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэриие, тэдэнэрэй ажал ябуулгын онол аргануудые һайжаруулха талаар тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаа.

Совет профессиональна союзууд тодорхой хэрэгүүдээрээ, олониитын дунда эмхидхэлэй ба [illegible] хүдэлмэреэ ша[illegible] партиин XXVII съе[illegible] шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ горитой хубитаяа оруулха юм гэжэ пленумдэ хабаадагшад мэдүүлээ.

Пленум эмхидхэлэй асуудалнуудые хаража үзэһэн байна. КПСС-эй ЦК-гай секретаряар һунгагдаһан дээрэһээ А. П. Бирюкова ВЦСПС-эй түрүүлэгшын орлогшын уялгануудһаа сүлөөлэгдэбэ. Ажалай болон социальна асуудалнуудай талаар СССР-эй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшээр томилогдоһонтой дашарамдуулан, И. И. Гладкий ВЦСПС-эй секретариин уялгануудһаа сүлөөлэгдэбэ. Пенсидэ гараһантайнь дашарамдуулан, ВЦСПС-эй секретариин уялгануудһаа С. В. Козловые пленум сүлөөлһэн байна.

Пленум ВЦСПС-эй гэшүүн, В. Г. Ломоносовые ВЦСПС-эй түрүүлэгшын орлогшоор һунгаба. ВЦСПС-эй президиумэй гэшүүн К. Турысов болон агропромышленна комплексын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшэ М. Б. Рыжиков ВЦСПС-эй секретаринараар һунгагдаа.

А. П. Бирюкова, КПСС-эй ЦК-гай Эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин таһагые даагшын нэгэдэхи орлогшо Е. З. Разумов, КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд пленумэй хүдэлмэридэ хабаадаба.

(ТАСС).

ЗОХЁОХЫ ШЭНЭ ЗОРИЛГОНУУД ТЭЭШЭ

Ажабайдалда, искусствын партийна болон арадай шэнжын уг зорилгонуудта үнэн сэхэ байха гээшэ олон үндэһэ яһатанай совет хүгжэмэй уран бэлигтэнэй зохёохы ажал ябуулгые тодорхойлдог шэглэл болоно. Арад зониие үзэл сурталай - арюун зүб ябадалай болон уран һайханай талаар хүмүүжүүлхэ шухала зорилго шиидхэхэ талаар тэдэнэр партиин политикые эдэбхитэйгээр бэелүүлхые оролдодог. Апрелиин 4-дэ Москвада хүдэлмэреэ түгэсхэһэн композиторнуудай бүхэсоюзна VII съезд энээниие элирхэйлэн харуулаа.

Т. Н. Хренников түгэсхэлэй үгэ хэлээ. Үе сагай эрилтэнүүдэй, КПСС-эй XXVII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй гол шэнжэ шанарта тааруу оршон байдалда зохёохы ажалтанай съезд үнгэрөө гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ. Үе сагайнгаа, совет арадай туйлалтануудта хүрэмөөр бүтээлнүүдые найруулжа, композиторнууд партиин этигэл найдалда хүрэхэ ёһотой. Хүгжэмые манай обществын социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха ехэ хүсэн болгохо гээшэ тэдэнэрэй зорилго мүн.

• • •

Композиторнуудай бүхэсоюзна VII съезд дээрэ һунгагдаһан СССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи пленум болобо.

Пленум СССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретаряар Т. Н. Хренниковые һунгаба.

(ТАСС).

ҮҮСХЭЛЭЙ МҮНДЭЛҺЭН ГАЗАРТА

Агууехэ үүсхэлэй мүндэлһэн Москва-Сортировочная деподо олон юумэн хубилна. Эндэ хамһабариин бүхы үйлэдбэриие хамтадхаха шэнэ цех баригдажа байнхай.

Цехүүдһээ гадна, эндэхи музей шэнэдхэдэн заһагдаа. Алдарта коллективэй ёһо заншалнууд — хурдадхалгын шухала эшэ үндэһэн мүн шуу. ГДР-эй ба ЧССР-эй анда-предприятинуудай эльгээһэн бэлэгүүд музейн зүйлнүүдэй дунда бии. ГДР-эй Бранденбургын түмэр замай механикын заводой болон Прага — Центрэй локомотивна депогой коллективүүдтэй москвагайхид мүрысэдэг, дүй дүршэлөө халан абалсадаг.

Агууехэ үүсхэлэй мүндэлһэн газарта ажалай һайндэртэ бэлэдхэл ябуулагдана.

— Коммунис субботнигой тоосоогоор деподо ашаанай 180, пассажирска 84 поезд ябуулагдаха, 11 локомотив ба түмэр замай нэгэ кран заһабарилагдаха юм, — гэжэ Москва-Сортировочная депогой парткомой секретарь А. Кошель хэлэнэ. — Субботнигой жасада 6200 түхэриг оруулхаар хараалнабди.

(ТАСС).

БАЯРАЙ СУГЛААН

…й заха хизааргүй газар дайдаар геологууд ашагта …нуудые бэдэржэ байдаг. Арадай ажахын түүхэй …зые хүгжөөлгые хурдадхаха зуураа, экономико …гэдэ, элшэ хүсэнэй болон эдеэ хоолой программа- …бэелүүлгэдэ геологууд горитой хубитаяа оруулдаг …СС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдһээ уламжалан …һалбариин зорилгонууд тухай мэргэжэлтэ һайн- …геологой үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаанда …ад хэлэһэн байна. Апрелиин 4-дэ Москвада тэрэ…

…ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС- …секретарь В. И. Долгих, СССР-эй Министрнүүдэй …Түрүүлэгшын орлогшо Я. П. Рябов, үйлэдбэриин …, эрдэмтэд, ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэд …һууба.

…геологиин министр Е. А. Козловский элидхэл хэбэ. …хоёрдохи түсэбтэ табан жэлдэ һалбариие бүри эр- …түргэнөөр хүгжөөхэ гээшэ тэрэнэй гол шэглэл бо- …гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

(ТАСС).

…АГНАЛ

…бэдэрэлгын албание …талаар габьяатай бай- …илөө Геофизическэ …партиин ахамад …Александр Петрович …геологическа таһагай …геолог Захар Михай- …Мареевтэ Буряадай …Верховно Соведэй …Указаар Буряа- …эй габьяата геолог …нэрэ зэргэ ол-…

• • •

…үндэр дүнгүү- …һанайнь түлөө Геологой үдэртэй дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Сэлэнгын геолого-бэдэрэлгын экспедициин бульдозерой машинист Николай Андреевич Батышевые, Хойто-Байгалай геолого-бэдэрэлгын экспедициин партиин ахамад инженер Константин Николаевич Ботоевые, Геолого-бэдэрэлгын түбэй экспедициин үрэмдэгшэ Александр Сергеевич Григорьевые, Ахын геолого-бэдэрэлгын экспедициин партиин начальник Владимир Петрович Табинаевые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

РЕПОРТАЖ

ҮГЛӨӨНЭЙ ҺААЛИ

Газаа үшөөл харанхышаг, тосхоной үсөөхэн лэ айлай сонхын һая гэрэлтэжэ эхилээд, үйлсөөр хон-жэн байхада һүтэйн фермын үнеэдэй байра соо ажал үни захалшоод байба.

Энэшье гайхалгүй. Илангаяа мүнөө үнеэдые үдэрэй гурба дахин һааха, һайнаар эдеэлүүлхын тула үүр хираанаар бодохо, үдэшэ орой болотор хүдэлхэ хэрэгтэй ха юм. Тэрэгүйгөөр хайшан гээд ехэ һү абахабши. Аргагүй.

Малайнь байра соо ороходо дулаахан, зайн галай олон лампочканууд яларжа, досоонь һаруул гэрэлтэй. Үнеэд дүрбэн рядаар зэргэлүүлэгдэн уяатай эдеэлжэ, зариманиинь хэбтэжэ, нүгөөдүүлынь һаагдажа байна. Үнеэдээ һаажа дүүргэһэн һаалишад тэсхэгэр сагаан бидонуудые хоёр тээһээнь тэлээд, һү тушаадаг таһалга руу һубаряад лэ ороно.

Хүнэгөөр билтарма һү асараад, бидон руу эюулжэ байһан һаалишанай хажууда ошобобди. Энэмнай фермын үнинэй һаалишадай нэгэн Галина Ешидоржиевна Балданова болоно.

— һүн хэр һаагданаб гээд һонирхоно гүт? Яһала бараг даа, гомдохоор бэшэ. Энэ үглөөнэймни һаамай һүн 50 гаран килограммда хүрэжэ байна. Оройдоол арбаад үнеэн һаалгана. Тэед малай эдихэ юумэн һайн, үнеэдые үдэрэй гурба, заримыень дүрбэ дахин һаана гүбди даа. һүн гарангүй яаха һэм. Малнай түлэг тугаллажа байна, — гэжэ тэрэ тоб байса хөөрэнэ.

— Тэед танай фермые һүтэйн гэжэ дэмы нэрлээгүй ёһотой. Ехэ һүнэй эзэд эндэ хүдэлдэг гэжэ нэрэтнай хэлэжэ үгэнэ бэшэ гү? — гэхэдэмни, Галина Ешидоржиевна энеэбхилэн, иигэжэ хэлэнэ:

— Хари, нээрээшье урдань энэ фермэ яһала нэрэдээ хүрэмөөр һү һаадаг байһан юм. Гэбэшье үнеэдэй һү шэмэ олон юумэнһээ дулдыдадаг гүб даа. һүүлэй үедэ ходо ган гасуур болоод, үбһэ тэжээл хомордожо, бэрхэтэй саг тохёолдоһон, һү һаалимнайшье ехээр доошолһон гээшэ. Одоол энэ жэлдэ нэрэеэ һэргээхэ аабзабди гээд һанагдагша.

Үнинэй һаалишанай хэлээшын нэгэл удхатай байһаниинь фермынхидэй мүнөө һаажа байһан һүнэй тоо мэдээнэй данса ирахада, хүнүүдэйнь ямараар хүдэлжэ байхыень харахада, ойлгогдоо һэн. Хэдэн тоонуудые сасуулжа үзэе. Хэрбээ үнгэрһэн жэлэй гурбан һарада энэ фермэ бүхыдэнь 460,5 центнер һү тоһоной заводто тушааһан байбал, мүнөө жэлэй үнгэрһэн үе соо 636 центнер сагаан эдеэ оруулаад байна. Мүн нёдондо ноябрь, декабрьда сүүдхын 550—560 килограмм һү һаажа байгаа һаа, байгша оной январь, февральда үдэрэй дунда зэргээр 690—700 килограмм һү абаад, мүнөө мартын һүүлшын үдэрнүүдтэ 1000 килограмм һү һаана. Эдэ үдэрнүүдтэшье һү һаалинь нэмэжэл байһаар. Жэшээнь, урдахи үдэр үглөөгүүрынь 220 килограмм һүн һаагдаа һаа, манай ябаһан үглөөгүүр тэрэнь 15 килограммаар нэмээд байгаа.

Эндэхи түрүү һаалишад Галина Балданова, Дарима Цыренова, Зоя Чимитова, Надежда Гомбоева, Цырен-Дулма Балтакова гэгшэд үнеэн бүриһөө дунда зэргээр үдэрэй 8,5—9 килограмм һү һаана. Энээнэз үшөөл дээшэлүүлхэ зорилготой. Юуб гэхэдэ, олохон үнеэд апрель соо тугаллаха байна ха юм.

— Хайшан гэжэ, ямар аргаар һү һаалияа эрид ехэ болгожо шадаа гээшэбта? — гэжэ фермын тоо бүридхэгшэ Р. Д. Дондоковаһаа асуубабди.

— Тэжээлыень һайнаар буйлуулжа, шанаржуулжа малдаа эдюулдэг болоһоноймнай аша үрэ харагдажа эхилээ. Эндэмнай тэжээлэй тусгаар цех үгы юм. һаалишан бүхэн иимэ амһартанууд соо талханай зүйлөөр бурдууг бусалгажа эдюулнэ. Энээн соонь 300 килограмм шэнгэн тэжээл буйлуулагдадаг. Жэшээлхэдэ, бидэ үнеэн бүхэндэ үдэрэй 2 килограмм талха, үшөө һаагдаһан һүнэй килограмм бүхэндэ 500 грамм талха нэмэжэ үгэнэбди. Тиигэжэ ехэ һү һааһан һаалишад үдэрэй 3 мэшээг талха тарянай зүйл абана ха юм. Гадна үнеэн бүхэндэ үдэрэй 3 килограмм үбһэн, 5 килограмм хэршэгдэһэн һолоомон, 15 килограмм силос, 20 килограмм сенаж, гидролизна аргаар буйлуулһан 20 килограмм һолоомон эдюулэгдэнэ, — гэжэ тэрэ хэлэнэ.

— Иимэ тэжээл эдюулжэ байгаад, һү багаар һааха болоо һаамнай, эшхэбтэр гүбэ, — гэжэ үнинэй һаалишан Надежда Гомбоева хажуу тээһээнь нэмэнэ.

— Хамтын подрядай гуримые хэрэглэжэ, һааһан һүнэйнгөө зэргээр, шанарайнь ёһоор гол түлөөһэ абадаг, алмалта, арьбалалта хэһээрээ, һайнаар ажаллаһаараа урмашуулагдадаг болоходоо, хүн бүхэнэй оролдолго дээшэлээ, хамтын харюусалга ехэ болоо гэжэ һананаб, — гэжэ фермын түрүү һаалишанай нэгэн Ажалай Алдар Солын III шатын орденто Софья Батуева хэлэнэ.

Эбтэй зэтэй энэ коллектив гансашье Тельманэй нэрэмжэтэ совхоздоо бэшэ, бүхы район соогоо түрүү фермэнүүдэй нэгэн болохо дүүрэн аргатай. Эндэ гол түлэб шадабари ехэтэй һаалишад хүдэлнэ. Тэдэнэй олонхинь коммунистнууд юм. Гэбэшье нёдондо нэгэшье һаалишаниинь үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа дээшэ һү һаажа шадаагүй һэн. Энэ гээгдэлээ заатагүй усадхаха гэһэн зорилго тэдэнэр урдаа табинхай. Жэшээнь, З. Чимитова, Ц. Балтакова, Д. Цыренова гэгшэд үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө 1925—1928 килограмм һү абаһан байбал, энэ жэлдэ тус тустаа тэрэнээ 2200 — 2300 килограммда хүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ, мэргэжэл шадабарияа элсүүлэн хүдэлхэ гэжэ шиидээ.

Эндэ үшөө юун хүнэй анхарал татанаб гэхэдэ, улаан булан соонь ороходо ехэтэ һайшаахаар. Тэрэнь халуун ууралаар дулаасуулагдадаг түхеэрэлгэтэй. Ханаарнь «Социалис мүрысөөнэй экран», «Социалис уялгануудай», «Ажалай дүн харуулгын», «Үдэр үдэрэй һонин», «Мүнөөдэр хэн түрүүлнэб», «Хэн гээгдэнэб» гэһэн самбарнууд, мүн ниитын ажал ябуулга тухай мэдээсэлэй самбар, ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһан», «Үдэр бүриин ажалай гурим, тэжээлэй рацион», «Элүүр энхын булан» гэхэ мэтэ тон зохидоор шэмэглэгдэнхэй. Тусхай самбар дээрэ ямар һаалишанай үнеэн хэзээ үрэжүүлэгдээб, хэзээ шэргээгдэхэб, хэзээ тугаллахаб, ямар үнеэн һубайб гэжэ хуу улаан, ногоон, шара үнгэтэй тэмдэгүүдээр харуулагданхай.

Эдэ бүгэдые хараад, эндэ ямар коллектив хүдэлнэб, ямар үрэ дүн туйланаб, ямараар ажаллана, ежаһуунаб гэжэ абаһаар ойлгохоор лэ даа.

М. НАМЖИЛОВ.
Сэлэнгын район.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ХУРДАДХАЛГЫН ЗАМААР ДАБШАХА

Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой социальна болон экономическа талаар хүгжэлтые хурдадхаха талаар горитойхон ажал хүдэлмэри ябуулагдаха юм. Жэшээлбэл, ганса «Электромашина» заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ албатан энэ хугасаа соо гаргажа байһан продукциингаа хэмжээе 44 процентээр, электродвигательнүүдые — 33,2, арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараа гаргалгые 56 процентээр дээшэлүүлхэ болоно. Тиихэдээ эдэ бүхы продукци ажалай үндэр бүтээсэ түйлаһанай ашаар абтаха байна.

Һаяхан үнгэргэгдэһэн партиин Советскэ райкомой пленум дээрэ «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар районно партийна организациин зорилгонууд тухай» элидхэл райкомой нэгэдэхи секретарь Е. М. Мацуков хээ. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада районой промышленна предприятинуудай коллективүүд түсэб даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэбэшье, энэ жэлэй эхинһээ һанаһанда хүрэмөөр хүдэлнэгүй гэжэ элидхэлшэ, үгэ хэлэгшэдшье тэмдэглээ. Ушар юуб гэбэл, зарим предприятинууд түүхэй эдээр саг болзор соогоо хүсэдөөр хангагданагүй, Кировэй нэрэмжэтэ түмэр зүйлнүүдэй, судна бүтээлгын, «Электромашина» заводуудта станогууд болон түхеэрэлгэнүүдынь хуушаранхай, тэдэ тэдэнээ ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ талаар таарамжатай хэмжээнүүд эдэ предприятинуудта абтанагүй. Мүнөө үедэ районой предприятинуудта 80-яад гаран шэнэ түхэлэй түхеэрэлгэнүүд хабсаргагдаагүй хэбтэнэ. Гэхэтэй хамта һээеы гутал дарадаг фабрикада, оёдолой «Туяана» нэгэдэлэй предприятинуудта, пиво гаргадаг заводто бар хүсөөр хэгдэдэг ажал үшөөл ехэ байха юм. Дурсагдаһан дутуу дунданууд предприятиин хүтэлбэрилэгшэдэй эдэ асуудалнуудта анхаралаа багаар хандуулдаг, эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулдаг дээрэһээ үндэһэтэй гээд партиин райкомой пленум дээрэ сэхэ заагдаһан байха юм.

Советскэ районой харьяата газар дээрэ барилга хэжэ байһан организацинуудай ажал хэрэгынь хангалтагүй гэжэ тоологдоо. Олон дабхар гостиницын барилга үнжагайрһаар. Балтахиновай болон Коммунистическэ уйлсэнүүдтэ бодхоогдохо дүрбэн гэрэй барилга эхилээдүй. Мүн райондо хүүгэдэй саадууд, яслинууд, столовонууд дуталдана. Заречный тосхондо барилга хэхэ талаар баталагдаһан түсэб гэжэ үгы. Главбурятстройн 145-дахи ПМК-гай, Худалдаа наймаанай министерствын заһабарилга-барилгын управлениин, «Агропромстрой» нэгэдэлэй Заречнэ ПМК-гай коллективүүд гээгдэлдэ ехээр оронхой. «Горремстройтрестын», хилээмэнэй продуктнуудай управлениин, Худалдаа наймаанай министерствын, Буркоопсоюзай барилгын управлениин подразделенинүүдтэ ажахын тоосоогоор хүдэлхэ гурим удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Тиимэ болохолоороо хурдадхалгын орёо асуудалнуудые түргэнөөр шиидхэхын тула районой ажалша коллективүүдтэ үйлэдбэри зүбөөр эмхидхэлгын, хүтэлбэрилгын талаар горитойхон хүдэлмэри хэгдэхэ болоно гэжэ элидхэлшэ онсолоо.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаһан Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал шэлэй заводой парткомой секретарь Б. А. Лев коллективэйнгээ ажал хэрэгүүд тухай хөөрэхэдөө, тус заводые түүхэй эдээр хангалгада онсо анхарал хандуулһан байна. Тиихэдээ Загарайн районой «Татарский ключ» карьероуправлениин коллективэй баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор доломит саг болзортонь шэлэй заводто ябуулжа шададаггүй дээрэһээ энэ материал аяар холоһоо асарха баатай бологдоно гэжэ шүүмжэлээ. Карьероуправлениин хүтэлбэрилэгшэдэй баталагдаһан хэлсээндэ ёһотоор хандадаг болохын тула республикын хүтэлбэрилхы органуудай зүгһөө шанга хэмжээнүүд абтаха зэргэтэй гэһэн һанамжа үгэ хэлэгшэ оруулба.

— Арбан хоёрдохи табан жэлдэ манай заводой коллективэй урда ехэхэн зорилгонууд табигданхай,— гээд Б. А. Лев үгэеэ үргэлжэлүүлнэ. — 1988 онһоо эхилжэ заводоймнай цехүүд һэльбэн шэнэлэгдэхэ юм. Мүн ажал хүдэлмэри оньһожоруулагдаха, хүдэлмэришэдтэ ажалай зохид эрхэ байдал хангагдаха ёһотой.

Үргэн хэмжээнэй экономическа туршалгын эрхэ байдалда хүдэлһэн «Электромашина» заводойхид XI табан жэлдэ муу бэшэ дүнгүүдые түйлаа гэжэ тус заводой электромашинануудые туршагша О. Ф. Калашникова мэдүүлээ. Гэхэтэй хамта завод энэ жэлдэ түүхэй эдээр, дулаагаар, уһаар муугаар хангагдана. Тиимэһээ энэ жэлэй түрүүшын кварталай түсэбые электродвигательнүүдые хабсаргадаг цехэйхид дүүргээгүй. Заводой, мүн «Бурятснабсбыт» управлениин хүтэлбэрилэгшэд шэнэ эрилтын ёһоор ажал хүдэлмэреэ эмхидхэжэ үшөөл шадаагүй байһаар, гэжэ үгэ хэлэгшэ тон зүбөөр тэмдэглээ.

Хурдадхалгын замаар дабшаха, даалгагдаһан ажалдаа эзэн ёһоор хандаха, хүдэлжэ ябаһан хүн бүхэнэй, илангаяа хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ асуудалнуудта Улаан-Үдын авиапредприятиин ахалагша борт-механик Ф. И. Бартанов, КПСС-эй XXVII съездын делегат, «Бурятшвейбыт» нэгэдэлэй оёдолшон Л. В. Зангеева, столовонуудай 1-дэхи трестын парторганизациин секретарь Л. Б. Бутусина гэгшэд анхаралаа хандуулаа.

— Хүнэй эдэбхи үүсхэл дэбжүүлхэ гээшэ мүнөөдэрэй шухала зорилгонуудай нэгэн,— гээд «Горремстройтрестын» начальник А. А. Матвиенко үгэеэ эхилнэ. — Энэ талаар барилгын бригаданuудай коллективүүдтэ яһала хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай. XII табан жэлэй туршада заһабарилга-барилгын хүдэлмэриин хэмжээн 35—40 процентээр, ажалай бүтээсэ 15—17 процентээр дээшэлхэ юм. Эдэл жэлнүүдтэ Соёлой, Элүүрые хамгаалгын, Гэгээрэлэй министерствэнүүдэй, мүн хүн зоной захилаар һэльбэн шэнэлэлгын, барилгын хүдэлмэри хэхэ заһабарилга-барилгын хоёр управлени эмхидхэхэ ёһотойбди. Манай урда табигдаһан зорилгонуудые шиидхэхын тула барилгын түрүү дүй дүршэл халан абаха, хамтын подряд үргэнөөр нэбтэрүүлхэ болонобди. Тиигэжэ баригдаһан объектнүүдые һайн шанартайгаар тушааха арга боломжонууд олгогдохо юм.

Экономическа болон социальна хүгжэлтые хурдадхахын тула хүн зоной дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэри эрид һайжаруулагдаха ёһотой гэжэ үгэ абаһан Зүүн-Сибириин технологическа институдай проректор В. Н. Бильтриков, Улаан-Үдын почтамтын начальник М. С. Борисов, Советскэ райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. П. Елгин гэгшэд тэмдэглэбэ. Олохон коллективүүдтэ ажалай болон ниитын журам эбдэгшэдтэй, архиншадтай үшөөл эбсэһээр. Судна бүтээлгын заводто, «ЗабайкалпромстройНИИпроект» институдта үзэл-сурталай, ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Кировэй нэрэмжэтэ түмэр зүйлнүүдэй заводто, «Бурятшвейбыт», «Бурятгеология» нэгэдэлнүүдтэ, Главбурятстройдо, хүгжэмэй болон багшанарай училищинуудта соёлой хүдэлмэридэ анхарал багаар хандуулагдана. Райондо соёлой-спортивна комплекснүүдые эмхидхэлгэ удаарна.

Ажал хүдэлмэри дээрэ, ниитын ажабайдалда коммунистнуудай нүлөөлхы үүргэ үшөөл бага гэжэ пленум дээрэ заагдаһан байна. «Электромашина», судна бүтээлгын, шэлэй заводуудта, заһабарилга-барилгын 2-дохи управлениин 56-дахи оньһожоруулагдамал колоннын ажалша коллективүүдтэ партийна бүлэгүүд тон үсөөн. Иимэ дутагдалнуудые эрид усадхахаар тус предприяти, организацинуудай партийна бюро, комитедүүд уялгалагдаа.

Партиин XXVII съездын эрилтэнүүдтэ дүүрэнээр харюусахаар ажал хүдэлмэреэ эмхидхэхэ гээшэ бүхы партийна организацинуудай, ажалша коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, коммунистнуудай, совет хүн бүхэнэй урда табигдажа байһан зорилго мүн. Энэ зорилгые бүрин дүүрэнээр шиидхэхэ хараа түсэбүүд, хэмжээ ябуулганууд тус пленум дээрэ харагдажа, зохихо тогтоол баталагдан абтаһан байна.

С. РИНЧИНОВ.

МҮНӨӨДЭР—ГЕОЛОГОЙ Ү

БЭДЭРЭЛГЭНҮҮДЭЭ УЛАМ ҮРГЭДХЭХ

Буряад ороноймнай газар дайда ашагта малтамалнуудаар баян юм. Эдэ баялигуудые бэдэрэн шэнжэлжэ, арадай ажахын хэрэглэмжэдэ дамжуулха зорилго Ажалай Улаан Тугай орденто «Бурятгеология» нэгэдэлэй коллективэй урда табигдана.

Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор, Озерныи полиметаллическа хэбтэшые ашаглажа эхилхэ, Түгнын нүүрһэнэй уурхайн барилга үргэдхэхэ, Гусиноозерскын ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээе Черемшанскын горно-шанаржуулгын комбинадай барилга эхилхэ гэжэ хараалагдана. Шухала эдэ зорилгонуудые бэелүүлэгдэбэл, республикын үйлэдбэриин хүсэнүүд хурдан түргэнөөр хүгжэхэ жэшээтэй. Гадна Байгал-Амарай түмэр замай Таксимо станци шадар цементын заводой, мүн хирпиисэ үйлэдбэрилгэдэ хэрэгтэй түүхэй эдэй, шабарай хэбтэшэнүүдые шэнжэлхэ хүдэлмэри 1987 ондо сүм дүүргэгдэхэ ёһотой. Эндэ Молодежныи хризотил-асбестын, Ультинска элһэнэй хэбтэшэнүүд элирхэйлэгдэжэ, хэм хэмжээниинь тодорхойлогдоо. Иигэжэ республикымнай хойто зүгтэ цемент, цементын болон асбоцементнэ зүйлнүүдые, асбест, улаан ба силикатна хирпиисэ үйлэдбэрилэн гаргадаг барилгын индустриин предприятинуудай түүхэй эдэй бааза түрүүшынхиеэ байгуулагдахань гээшэ.

Үнгэрһэн жэлэй туршада нэгэдэлэй коллектив Гүрэнэй түсэбтэ оруулагдаһан табан объектын талаар геолого-бэдэрэлгын хүдэлмэринүүдые хэһэн байна. Буряадай геологуудай гүрэн түрын удха шанартай зорилгонуудые бэелүүлжэ байһан тухай энэ баримта бодотоор гэршэлнэ. Хойто-Байгалай экспедициин Холоднинско партиин коллективэй эндэхи рудагай нөөсэнүүдые тодорхойлходо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Нөөсэнүүдэй талаар гүрэнэй комисси тэрэниинь баталба. Тиигэжэ Холоднинско, Озерныи хэбтэшэнүүд шэнжэлэгдэн тодорхойлогдожо, республикымнай ороной зүүн зүгтэ олзоборилогдодог туулганай, цинкын минерально-түүхэй эдэй бааза болохонь гэбэл, алдуугүй.

Багдаринай, Хойто-Муяын экспедициин коллективүүд БАМ шадархи баялигуудые бэдэрхэ, шэнжэлхэ, ажахын талаар ашаглалгада тушааха гэһэн шухала зорилгонуудые амжалтатай бэелүүлнэ. Хойто-Муяын тоннелиин барилгын инженерно-геологическа, гидрогеологическа эрхэ байдалые шэнжэлгэнүүд амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ байнхай. Мүн Таксимо, Северомуйск һууринуудта үйлэдбэриин баазын, гэр байрын барилга үргэлжэлһөөр. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, Хойто-Муяын экспедициин коллективэй урда орёо, ехэ зорилгонууд мүнөө табигдана гээшэ.

Нэгэдэлэй коллектив ороной Эдеэ хоолой программа бэелүүлгэдэ хабаадана. Онсолбол, Хара-Нуурай фосфоридай хэбтэшэ шэнжэлэн элирүүлэгдээ, Яруунада цеолит бэдэрэн олохо талаар хүдэлмэри ябуулагдана. Барилгын материал, хүдөө ажахын хэрэглэмжэдэ хэрэгтэй газар дорохи уһан саг үргэлжэ республикын район бүхэндэ шахуу бэдэрэгдэнэ. Мүнөө Түгнын уужам тала дайдые газар дорохи уһаар уһалха асуудалые нэгэдэлэй геологууд шиидхэжэ шадаа. Эндэ 1965 ондо хүрьһэн дорохи уһаар элбэг гурбан ондоо газар олдоо һэн. Нуга сабшалангые һайжаруулха зорилготойгоор Хяагтын, Сэлэнгын, Хэжэнгын, Мухар Шэбэрэй районуудта гидрогеологическа түсэхай буулгабаринууд хэгдээ.

Эдэ бүгэдэ хүдэлмэриин ашаг үрэ мүнөө эли тодоор харагдана. Барилгын материалнуудые, газар дорохи элбэг уһа хараадаа абан, мүнөө уһалууриин системэнүүд, байрын гэрнүүд, харгын болон хүдөө ажахын бусад объектнүүдэй проект зохеогдон табигдана бшуу.

Бэдэрэлгэнүүдэй үедэ һони һонин ашагта малтамалнууд олдоно. Нэгэниинь болохо цеолит хадаа үйлэдбэридэ хэрэглэгдэһэн уһа сэбэрлэхэ, элдэб янзын газуудые бэедээ шэнгээн абаха шэнжэтэй, ургамалнуудай түргэн ургахада, һайн нүлөө үзүүлдэг юм. Энэ ашагта малтамал саашадаа республикымнай промышленна болон хүдөө ажахын предприятинуудта үргэнөөр хэрэглэгдэхэ ёһотой. Сэлэнгын экспедициин бэдэржэ олоһон цеолит шэнжэлэгдэжэ, һайн үрэ дүнгүүд түйлагдаа. Энээнһээ уламжалан, Холинска цеолидай хэбтэшэдэ геолого-бэдэрэлгын хүдэлмэриие хурдан түргэнөөр ябуулха хэрэгтэй болоно.

Гусиноозерскын, Түгнын шулуун нүүрһэнэй хэбтэшэнүүдэй үндэһэ һуури дээрэ республикадамнай түлишын-энергетическэ промышленностиин бааза байгуулагдажа байнхай. Ороной Энергетическэ программые бэелүүлэн, республикын геологууд Яруунын районой Дабаан-Горхоной, Талын, Захааминай районой Санагын, Хара-Хужарай, Түнхэнэй районой Ахалигай, Баунтын районой Эландинска шулуун нүүрһэнэй хэбтэшэнүүдые олоһон байха юм. Гусиноозерскын ГРЭС-эй баригдажа байгаа хоёрдохи ээлжээниие шулуун нүүрһөөр гүйсэд хангаха зорилготойгоор Охин-Булагай хэбтэшэ шэнжэлэгдэжэ байнхай. Эдэ ехэ хэбтэшэнүүдһээ гадна нэмэл аргаар шулуун нүүрһэ абажа боломоор томо бэшэ хэбтэшэнүүд бэдэрэгдэжэ, арадай ажахын хэрэглэмжэдэ дамжуулагдаха.

1957 онһоо байгша он хүрэтэр Буряадай геологуудай хэһэн хүдэлмэриие адаглан харахада, ашагта малтамалнуудай 38 хэбтэшэ олдожо, СССР-эй Нөөсэнүүдэй талаар гүрэнэй комисси баталан абаһан байха юм. 134 объект промышленна ашаглалгада дамжуулагдаа. Хэнэйшье мэдэһээр, геологой ажал хүдэлмэри бага бэшэ бэрхэшээлнүүдтэй ха юм даа. Мүнөө үеын шэнэ техникэ, тоолон тодорхойлолгын машина болон шэнжэлгын шэнэ онол аргануудаар зэбсэгжүүлэгдэжэ, геологой хүдэлмэри ашаг үрэтэй, бүтээсэтэй болоо бшуу. Нэгэдэлэй технологическа албан һүүлэй жэлнүүдтэ хэдэн шэглэлээр хүдэлөө. Алмазтай үрэмүүдые хэрэглэлгын технологи нарижуулан һайжаруулга, хоеролжон соргонуудые нэбтэрүүлэн тодхолго, шэнэ станогуудые хэрэглэлгэ, хүнгэн металлнуудаар хэгдэһэн үрэмдэлгын соргонууд болон тэдэ соргонуудые сэбэрлэн угааха шэнэ түхэлэй шэнгэн бодосуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэ болоно. Ахын экспедицидэ газар үрэмдэлгын КПВ-5 түхэлэй түхеэрэлгэ тодхогдожо, ажалай бүтээсэдэ ехэ нүлөө үзүүлнэ. Мүн хурдан түргэнөөр газар үрэмдэлгын комплекс ашаглалгада тушаагдаха юм.

Геофизическэ аппаратура хэрэглэн, ашагта малтамалай шанарые ба нөөсэнүүдые элирхэйлхэ, үрэмдэгдэһэн газарай гүн соо тэдэниие тодорхойлхо онол аргануудһүүлэй үедэ ехэ удха шанартай боложо байнхай. Иигэжэ руда соо туулганай, цинкын, плавикова шпадай нөөсэнүүдэй хэр ехэ байһаниинь элирхэйлэгдэнэ. Серэ, молибден, кремний болон карбонадай хэмжээе тодорхойлдог шэнэ аргануд нэбтэрүүлэгдэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар хүдэлмэриин шанар дээшэлнэ, элдэб ашагта малтамалнуудые химическэ аргаар шэнжэлхэ, шэлэхэ хүдэлмэри хэрэггүй болоно бшуу.

Партиин XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, нэгэдэлэй коллектив үнгэрэгшэ жэлэй, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргээ һэн. Жэшээлхэдэ, туулганай нөөсэнүүдэй ургалтын талаар даабариие 107 процент, цинкын — 123 процент бэелүүлһэн байха юм. Ашагта малтамалнуудай 6 хэбтэшэ болзорһоо урид промышленна аргаар ашаглалгада дамжуулагдаа. Үнгэрэгшэ жэлэй гурбадахи кварталай туршада дэлгэрһэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр СССР-эй Геологиин министерствын болон һалбариин профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта коллективнай хүртөө һэн. КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ В. Ф. Барскиин хүтэлбэрилдэг Хойто-Байгалай экспедициин, Л. М. Кононовой ударидадаг Түбэй лабораториин коллективүүд эрхимлэжэ, республикын Хүндэлэлэй дэбтэртэ оруулагдаа. Хойто-Байгалай экспедициин Холоднинско партиин мастер А. Ф. Корнаковой хүтэлбэрилдэг үрэмдэгшэдэй бригада «КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Мэргэжэлэйнгээ һайндэрые республикын геологууд ажалай эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтаба. Хойто-Байгалай экспедициин мастер Г. А. Алферов, Сэлэнгын экспедициин М. Г. Брянский, Түбэй геолого-бэдэрэлгын экспедициин мастер Г. Л. Дорошенко гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд нэгэдэл дотор дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада 12 мянган метр газар үрэмдэжэ, хоёр табан жэлэй даабариие сүм дүүргэһэн Сэлэнгын экспедициин Т. Ф. Слепневой вахта, амжалтаяа арьбадхан, үрэ бүтээсэтэйгээр ажаллажа байнхай.

Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлые амжалта түгэс ажалаар угтаһан Хойто-Байгалай, Сэлэнгын экспедицинүүдэй коллективүүд газар үрэмдэхэ талаар байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ шадаа. Ахын экспедициин ажалша коллектив нэгэдэхи кварталай туршада 15000 кубометр хэмжээнэй ханааб малтаха даабариие мартын 5-да дүүргэжэ амжаа һэн. Эндэ габшагай ажалаараа шалгарһан нэгэдэлэй түрүү хүдэлмэрилэгшэдые дурдангүй гарахын аргагүй. Эдэ хэд бэ гэбэл, үрэмдэгшэд В. А. Нагаев, А. С. Григорьев, проходчик Ю. В. Дугаров, геологууд А. П. Гусев, В. Е. Леонов, С. А. Плясова, А. И. Власов, геофизик Г. Б. Литвинцев, жолоошод А. Д. Дымшеев, Ю. П. Бальчугов, оролдосотой һайнаар ажалладаг бусад хүдэлмэрилэгшэд болоно.

Амжалтата ажалай хажуугаар шиидхэгдээгүй асуудалнууд, дутуу дунданууд дайралдана. Жэшээлхэдэ, геолого-бэдэрэлгын хүдэлмэридэ онсолбол, үрэмдэлгэдэ, газар малталгада ажалай бүтээсэ хангалтагүй гэжэ тэмдэглэлтэй. Геологуудай ажал һайнаар эмхидхэгдэнэгүй. Техническэ гурим зарим тээ хазагайруулагдана. Мүн тиихэдэ транспортна хэрэгсэлнүүд олоор дуталдана. Тиимэһээ арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада ашагта малтамалнуудые бэдэрхэ, түрүү онол аргануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэриие техническэ талаар зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ нэгэдэлэй коллектив ехэ анхарал хандуулха болоно.

Үйлэдбэриин гол фонднуудай эдэбхитэй хубинь шэнэлэгдэхэ, хуушарһан түхеэрэлгэнүүд, транспортна хэрэгсэлнүүд мүнөө үеын шэнэ техникээр һэлгэгдэхэ юм. Мүн геофизическэ партинууд үндэр бүтээсэтэ оньһон түхеэрэлгэнүүдээр зэбсэгжүүлэгдэхэ. Горно хүдэлмэридэ гидрофицированна комплекс нэбтэрүүлэгдэжэ, ажалай бүтээсэ 1,5—2 дахин дээшэлхэ зэргэтэй. Байгша ондо ЭВМ-1020 орондо нарижуулан һайжаруулагдаһан ЕС-1037 түхэлэй машина тодхогдохо. Тиигэжэ геологическа,

«АНХАН ШЭЛЭҺЭН МЭРГЭЖЭЛНИ»

ЗУРАГЛАА

Зарим нютагуудта ангиин шанга тэмсэлэй үшөөл буураагүй сагта геологой мэргэжэл шудалжа, шэнэ ажабайдал зохёолсоһон, тоолошо барамаар бэшэ хүнүүдые һурган хүмүүжүүлһэн намтартай. Энэмнай хэн бэ гэбэл, 56 жэлэй туршада геологоор хүдэлжэ ябаһан Григорий Александрович Кузнецов мүн болоно.

Хорёод онуудай эсэс багаар хүдэлмэригүйшүүл үшөөл олон байгаа. Хүдөө нютагһаа ерэһэн залуу хүбүүндэ хүдэлхэ газар олохонь бэрхэтэй байшаба. Мүнөөнэй томо заводуудтал адли предприятинууд байгаагүй, харин багахан промартельнүүдтэ гол түлэб хүнүүд ажалладаг байгаа гээшэ. Тиигэжэ тэрэ ажалай биржэдэ өөрыгөө бэшүүлхэдээ, түргэн хүдэлмэритэй болохоор бэшэ байһанаа, ойлгожо абаа һэн.

— Албанай хэрэгээр саг зуура город ерэһэн нэгэ хүнтэй танилсаһанаа мартагшагүйб. Юуб гэхэдэ, саашанхи хуби заяан, намтарни энэ уулзалгаһаа эхитэй юм шуу. Нютагаа бусаха болоходоо, намайе хүдэлмэридэ абахаар урихадань дуратайгаар зүбшөөгөө һэм. Иигэжэ «Союззолото» нэгэдэлэй Урда-Байгалай промконтородо улаашанаар хүдэлжэ эхилээ һэмби. Уданшьегүй газар үрэмдэгшын мэргэжэлтэй боложо, алтанай приискдэ орооб. Тэрэ үедэ Кабанскын райондо газар ехээр нуража муудаа бэлэй. Тиимэһээ эндэ үргэн ехэ гидрогеологическа хүдэлмэри хэхын тула олон газарһаа геологууд, үрэмдэгшэд болон бусад мэргэжэлтэд уригдаа һэн. Эдэ хүнүүдэй тоодо нүхэдтээ суг ерэжэ, унтаха нойроо, эдеэ хоол барихаяа мартан, үдэр һүнигүй ажаллажа, богони болзор соо бүхы хүдэлмэриеэ дүүргээ һэмди. Тиигэжэ түмэр зам баригшадта ехэ туһа хүргөө бэлэйбди,— гэжэ Григорий Александрович хөөрэнэ.

Хүтэлбэрилхы шадабаритай хүбүүе эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлхынь тула Черемховой горно техникумдэ һурахыень эльгээһэн байна. Эрхим һайнаар техникумээ дүүргэжэ геологическа партиин начальнигаар хүдэлхэ эрхэтэй болоо. Энэмнай түрүүшын табан жэлнүүдэй, ороной хүндэ промышленностиин индустриин үндэһэн байгуулагдажа байһан үе һэн. Тиимэһээ баригдажа байһан предприятинуудые түлишөөр гүйсэд хангахын тула шулуун нүүрһэнэй хэбтэшэ бэдэрхэ, шэнжэлхэ зорилго геологуудай урда хойшолуулашагүйгөөр табигдаһан байна. Иигэжэ хэдэн мянган геологуудай тоодо оролсожо, шулуун нүүрһэнэй хэбтэшэнүүдые Зүүн Сибириин үргэн ехэ дайдаар бэдэржэ эхилээ һэн. Григорий Александрович хүршэ Шэтын областиин Тегниин, Хапчерангын, Арбагарай, Красноярска хизаарай Саяанай, Эрхүүгэй Черемховой шулуун нүүрһэнэй хэбтэшэнүүдые бэдэрэлгэдэ олон жэлдэ хабаадаа. 1950 гаран онһоо Түгнын уудам тала дайдаар ябажа, Олон-Шэбэрэй, Никольскиин шулуун нүүрһэнэй хэбтэшэнүүдые элирүүлээ.

— Түгнын хэбтэшын нөөсэ шэнжэлхэ хүдэлмэримнай намда ходо-ходо һанагдадаг. Юундэб гэхэдэ, эндэхи дайдые богонихон болзорто тодорхойгоор шэнжэлхэ зорилго табигдажа, даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа һэмди. Манай партиин геологууд бусад коллективүүдтэ орходоо, ажалай бүтээсэ нилээд ехээр дээшэлүүлээ. Эндэмнай коммунис ажалай түрүүшын бригаданууд управлени дотороо түрүүлэн мүндэлһэн юм,— гэжэ ветеран хөөрэнэ.

Үнинэй геолог Г. А. Кузнецовой ажалай дэбтэрые иран харахада, хүдэлмэриһөө гараһан, ороһон нэгэл тэмдэг харахат. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ, Григорий Александрович фронтдо эльгээгыт гэһэн мэдүүлгэ военкомдо асарба. Уданшьегүй гүйлтэнь һанаһан янзаар шиидхэгдэжэ, ороной зүүн хилэ хамгаалхаяа мордоһон юм.

Фронтдо хэрэгтэй танк, самолет болон бусад буу зэбсэгүүдые бүтээдэг предприятинуудые түлишөөр хангахын тула шулуун нүүрһэн ехээр хэрэгтэй боложо, геологуудые сэрэгэй албанһаа сүлөөлхэ захиралта гараа һэн. Жэлһээ үлүүтэй саг соо алба хэһэн Г. А. Кузнецов бусад нүхэдтэеэ хамта шулуун нүүрһэнэй хэбтэшэнүүдые хүдөө нютагуудаар бэдэржэ, промышленна ашаглалгада дамжуулһан байха.

Һаһанайнгаа амаралтада гаратараа, 1963 он болотор, республикынгаа холо, ойрын районуудаар ашагта малтамалнуудые бэдэрээ, Озерныи болон бусад хэбтэшэнүүдые шэнжэлгэдэ хабаадаа. Пенсидэ гарабашье, ажалаа орхёогүй. «Анхан шэлэһэн мэргэжэлни ашатайл байна даа гэжэ тобшолол хээ бэлэйб» гэжэ тэрэ омогорхон хөөрэдэг. Тиигэжэ «Зарубежгеология» нэгэдэлэй түлөөлэгшөөр хүдэлөө. Аха дүү Монголой Арадай Республикын Эрдэнэт хотодо баригдажа байһан комбинадта хүдэлдэг геологуудые зэр зэмсэгээр хангаха, энэ талаар кадрнуудай асуудал шиидхэхэ уялгатай байгаа. Энэ зорилгоёо жэншэдгүй бэелүүлдэг һэн. Мүнөө Григорий Александрович «Бурятгеология» нэгэдэлэй тоолон тодорхойлолгын түбтэ хүдэлнэ.

— Зургаан хүүгэдэймни нэгэниинь геологоор хүдэлнэ. Миниин үеынхидэ орходоо, мүнөөнэй геологууд оньһон приборнуудаар гүйсэд зэбсэгжүүлэгдэнхэй. Морёор дугшуулхын орондо, вертолет, вездеходоор хэрэгтэй газартаа түргэн хүрэнэ. Юрэдөө, ажаллаха, амарха эрхэ байдалынь хэлэшэгүй ехээр һайжараа даа. Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдые иимэ эрхэ байдалда бэелүүлэсэтэй ааб даа гэжэ һанагшаб. Эдэ зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ бишье өөрынгөө багашье һаа, хубита оруулалсахаб,— гэжэ Григорий Александрович найдуулан хэлээ бэлэй.

Д. АМОГОЛОНОВ.

ШАНАРТА — ОНСО АНХАРАЛ

Һаяхан Онохойн модоной комбинадай хүтэлбэрилгын управлениин партийна организациин партийна суглаан боложо, «Бүтээн гаргадаг продукциингаа шанар дээшэлүүлхэ тухай» асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар элидхэл продукциин шанарые комплексно гуримаар эрхилхэ албаниие хүтэлбэрилдэг нүхэр Л. И. Дормидонтова хэбэ.

КПСС-эй XXVII съездын продукциин шанарта онсо анхарал хандуулжа байхада, энэ асуудалай зүбшэн хэлсэгдэһэн ушар гайхалгүй. Һүүлэй жэлнүүдтэ продукциингаа шанар дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэриин хэгдэжэ байһые элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Гэбэшье, эндэ бүтээн гаргагдадаг продукциин юрэнхы шанар мүнөө сагай эрилтэдэ хүрэнэгүй гэжэ сэхэ шүүмжэлэгдээ. Тиимэһээ энэ асуудалые саг үргэлжын партийна хиналта доро абаха гэһэн дурадхалые сугларагшад халуунаар дэмжэһэн байна. Иигэжэ партийна суглаан дээрэ продукциин шанар һайжаруулха зорилготой тодорхой хэмжээнүүд абтажа, бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

Бүхы цеховэ партийна организацинуудта энэ асуудалаар суглаанууд үнгэргэгдэжэ, комбинадай парткомой заседани үнгэргэгдөө. Продукциин шанар эрид һайжаруулха шэнэ оньһон түхеэрэлгэнүүдые тодхохо, шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ талаар комбинадта үргэн ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна.

Загарайн район. Ц. ЦЫБАНОВ.

УРАГШАА ҺАНААТАН

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые халуунаар дэмжэжэ, бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ эхилһэн Загаһатын совхозой хонишод түл абаха харюусалгатай хаһаяа муу бэшээр түгэсхэжэ байна. Коммунист М. М. Шалуевай бригада зуун эхэ хонин бүриһөө 121 хурьга абаад, бүтэн бүрин түлжүүлнэ. Энэ жэлдэ тэдэнэй олон хонидынь эхирлээ юм. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, хонишод хонидоо искусственна аргаар һайнаар үрэжүүлжэ шадаа бшуу. Эндэ Михаил Махасовичай нүхэр Елена Хандуевнагай шадабари харагдана. Тэрэ энэ хүдэлмэриие ямаршье зоотехнигһээ дутуугүй һайнаар дүүргэдэг. КПСС-эй райкомой бюрогой гэшүүн, арадай депутадуудай районно соведэй депутат Елена Хандуевна даажа абаһан ажалдаа мүнөө үеын эрилтын ёһоор хандахые оролдодог юм. Шалуевтан зундаа өөһэдөө 500—600 центнер үбһэ бэлэдхэжэ абадаг заншалтай. Тиимэһээ хурьгадынь һайхан, шэмэтэй үбһэ тэжээлээр гүйсэд хангаганхай.

Тиихэдэ хүршэ һуудаг баһал бэрхэ хонишон Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Иван Булгутович Ербаевай бригада мүн лэ һайн дүнгүүдтэй. Тэдэнэр энэ жэлдэ түрүүшынхеэ түрэһэн зуун хонин бүриһөө 111 хурьга абаад байна. Гэбэшье эдэмнай түйлаһанаараа һанаагаа амараад байдаг зон бэшэ, харин хододоол урагшаа һанаатай, шэнэ амжалтанууд тээшэ тэгүүлдэг байха. Иимээр мүнөө хүдэлхые партимнай уряална ха юм. Энэмнай сагай эрилтэ болонхой.

А. ЧИМИТОВ.
Хэжэнгын район.

КЕМЕРОВСКЭ ОБЛАСТЬ. КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эндэхи «Кемеровуголь» гэжэ нэгэдэлэй нүүрһэшэд һайн үрэ дүн түйлаа юм. Партиин съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон нэгэдэлэй коллектив эдэ үдэрнүүдтэ эршээ һуладхангүй хүдэлжэ, амжалтануудаа батадхахые эрмэлзэнэ. Тиин үйлэдбэридөө шэнэ, түрүү онол арга нэбтэрүүлэн, эрдэм-техникын дэбжэлтын түйлалтануудые хэрэглэн амжалтатай хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Кемеровоуголь» нэгэдэлэй түрүү шахтернууд П. К. Родионов, А. И. Чайкин гэгшэд халаанайнгаа һүүлээр хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ПАРТОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ СЕКРЕТАРЬНАРАЙ ҺУРАЛСАЛ

Улаан-Үдын Политическэ гэгээрэлэй байшан соо республикын колхоз болон совхозуудай партийна организацинуудай түрүүшынхеэ һунгагдаһан секретарьнарай семинар боложо байна.

«КПСС-эй XXVII съезд партиин мүнөөнэй аграрна политика болон ороной Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ тодорхой зорилгонууд тушаа» гэһэн элидхэл КПСС-эй обкомой секретарь К. А. Албашеев хэбэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэри хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулха асуудалаар республикын агропромой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В. М. Пуховской элидхэл хэһэн байна.

Парти доторой эмхидхэлэй болон үзэл сурталай хүдэлмэриин асуудалнуудта өөһэдынгөө үгэнүүдые партиин обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша В. М. Горлов, КПСС-эй обкомой партийна-эмхидхэлэй таһагые даагшын орлогшонор Б. Т. Аюров, В. Д. Раднаев, партиин обкомой бусад хүдэлмэрилэгшэд зорюулһан байна.

Семинарта хабаадагшад Хориин районой Үдын совхоз, Кабанскын шубуунай фабрика ошожо, ажалша коллективүүдтэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эмхидхэлгын онол аргануудтай танилсаа.

[Бу]ряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

[...] Верховно Соведэй [Президиумэй] заседани дээрэ [...] оной апрелиин 26-[д]а зарлагдаһан Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй [...] сессиин асуудалнууд зүбшэгдэбэ.

[...] сүлөө сагые эм[хидхэ]хэ тухай арадай депутадуудай Улаан-Үдэ хотын болон районуудай нютагай Соведүүдэй [...] худэлмэри тухай заседани дээрэ үргэлжэлбэ. Арадай депутадуудай Улаан-Үдын горсоветэй [...] исполкомой түрүүлэгшэ [...], арадай депутадуудай [...] райсоведэй [...] түрүүлэгшэ В. Г. [...] тус асуудалаар дээрэ элидхэхэдээ, [...] Центральна Комитедэй болон алкоголизм [...] хэмжээнүүд [...] нютагай Соведүүдэй эмхи зургаануудай болон спортивна түхеэрэлгын [...] хэрэглэлгые [...] хэмжээнүүд тухай» [...] тогтоол, шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар [...] худэлмэри хэгдэбэ [гэжэ] мэдээсэбэ. Эдэ [...] нютагай Соведүүдэй [...] дээрэ зүбшэгдэжэ, [...] болон спортивна [...] ябуулгануудта [...] һоороо хабаададаг [...], шэнэ ёһо заншалнуудые нэбтэрүүлэгдэнэ, энэ [...] профсоюзай болон [...] эмхинүүдэй [...] дээшэлээ. Улаан-Үдын [...] Хэжэнгын районой [...] дээрээ соёлой-спортивна комплекс байгуулаг[даһан байна].

[...] сүлөө сэг, амаралтын [...] нүүдые улам эмхитэйгээр, удха түгэлдэрөөр үнгэргэхэ хэрэгтэ горитой ехэ дутагдалнууд бии гэжэ заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Соёлой зарим эмхи зургаанууд, спортивна түхеэрэлгэнүүд дүүрэн хүсэндөө ашаглагданагүй, зарим соелшод шэнэ, һонирхолтой ёһо заншалнуудые олониитын дунда нэбтэрүүлхын түлөө оролдоногүй, эдэбхи үүсхэлгүйгөөр ажаллана гэжэ шүүмжэлэгдээ. Элдэб наһанай, ондо ондоо мэргэжэлтэй хүн зоной, зарим социальна бүлэгүүдэй улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые бүрин дүүрэнээр хангаха талаар хүдэлмэри олон дутагдалнуудтай байһаар. Энэл ушарһаа зарим клубуудта, соёлой байшангуудта, библиотекэнүүдтэ болон спортивна түхеэрэлгэнүүдтэ хүн зон үсөөн ерэнэ. Тобшолон хэлэхэдэ, соёлой болон спортын зарим гуламтанууд хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ёһотой түбүүд болоогүй гэжэ республикын Верховно Соведэй Президиум шүүмжэлээ. Залуушуулые, эдиршүүлые сэрэгэй албанда бэлдэхэ, аяншалгада олон хүн зониие хабаадуулха, һургуулинуудай спортивна залнуудые, хүн зоной байрладаг газарнуудта спортивна юрэнхы түхеэрэлгэнүүдые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Улаан-Удын шэнээр баригдажа байһан микрорайонуудта кинотеатрнууд болон соёлой, спортивна түхеэрэлгэнүүд дуталдана, городто соёлой болон амаралтын сэсэрлигүүдые түхеэрэлгэ унжагайрна, музейнүүдые шэнэлэн һэльбэлгые саг болзортонь дүүргэнэгүй. Хүн зоной сүлөө сагые, амаралтын үдэрнүүдые зүбөөр эмхидхэхэ талаар эдэ олон тоото дутагдалнуудһаа уламжалан, ниитын гурим, журам эбдэхэ, архи ууха, гэмтэ ябадал гаргаха ушарнууд үзэгдэнэ гэжэ заседани дээрэ хэлэгдээ. Сүлөө саг зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ ажалшын коллективүүдэй, олониитын, арадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй, депутадуудай бүлэгүүдэй, профсоюзай, комсомолой эмхинүүдэй арга боломжонууд бүрин дүүрэнээр ашаглагдаха зэргэтэй.

Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор хүн зоной ажалай эдэбхи эрид дээшэлүүлхын түлөө тэдэнэй сүлөө сагые аша түһатайгаар эмхидхэхэ гэшэ социально-политическэ удха шанартай хэрэг мүн. Илангаяа хүн зоной байрладаг микрорайонуудта, хамтын байрануудта ажалшадта эрдэмэй-техническэ, уран һайханай талаар зохёохы бэдэрэлгэ хэхэ, бэеэ һорихо, бэлиг шадабаряа хүгжөөхэ арга олгохо шухала. Архидалгагүй, элүүр энхэ байдалай түлөө эрид шанга тэмсэлэй боложо байгаа мүнөө үедэ ажабайдалда шэнэ социалис ёһо заншалнуудые нэбтэрүүлхэ хэрэгые арадай депутадуудай нютагай Соведүүд хиналтадаа абаха зэргэтэй. Һаяын сагта хаа хаанагүй соёлой-спортивна комплекснуудые байгуулгые түгэсхэхэ, тэдэниие эдэбхитэйгээр хүдэлгэхэ зорилго табигдана, ажал хүдэлмэреэ бодомжотойгоор ябуулдаг комплекснуудай дүй дүршэлые согсолжо, үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй. Соелой болон спортын эмхи зургаануудай материально-техническэ үндэһэ һуурииие бэхижүүлхэ, тэдэниие үндэр мэргэжэлтэй кадрнуудаар хангаха гэшэ мүнөөдэрэй хойшолуулашагүй эрилтэ болонхой.

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгада, худалдаа наймаа, ниитын эдеэ хоол эрхилхэ хэрэгтэ шэнэ онол аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхын тула эрид хэмжээнүүд абтаха болоно.

Шэнэ микрорайонуудай барилгые түсэблэхэдөө, арадай депутадуудай Улаан-Үдын горсовет, тэрэнэй гүйсэдком хүн зоной ажаһуудалай, соёлой болон бусад хэрэглэмжэнүүдые хангаха эмхи зургаануудые комплексноор бодхоолгые хараалха, энэ үргэн ехэ барилгада предприятинууд, албан зургаануудые эдэбхитэйгээр хабаадуулха уялгатай. Соёлой, спортын шэнэ түхеэрэлгэнүүдые бодхоохоһоо гадна нэн түрүүн бии байгаа арга боломжонуудаа, урдахи жэлнүүдтэ баригдаһан клубуудые, соёлой байшангуудые, библиотекэнүүдые, музейнүүдые, кинотеатрнуудые, аяншалгын эмхинүүдые, стадионуудые болон бусад түхеэрэлгэнүүдые, хэнэйшье мэдэлэй байгаа һаань, үргэнөөр, ашаг үрэтэйгөөр, дүүрэн хүсэндэнь ашаглаха, тэндэ ёһотой эмхидхэлэй, хүн зоной хүсэл дурые татамаар хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ шухала.

Хэжэнгын районой нютагай Соведүүд богонихон болзорто соёлой байшангуудые, спортивна түхеэрэлгэнүүдые заһабарилхаар, тэдэнэй материальна үндэһэ һууриие бэхижүүлгэдэ колхоз, совхозуудай, предприятинуудай арга боломжонуудые элсүүлхээр уялгалагдаба. Хүдөөгэй ажалшадые — холын фермэ, гүүртэ, отарануудай малшадые, таряашадые соёлой талаар хангалгые һайжаруулха, кино-түхеэрэлгэнүүдые, автоклубуудые жэншэдгүй хүдэлгэхэ, хүн зоной эрилтэнүүдые гүйсэд дүүрэнээр хангажа байха гэһэн даабари районой, нютагай Соведүүдтэ үгтөө.

Республикын Соелой болон Гэгээрэлэй министерствэнүүд, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура болон спортын талаар комитет, техническэ мэргэжэл олгодог һуралсалай управлени тэдэнэй мэдэлдэ байһан соелой ба спортын гуламтануудые зүбөөр ашаглаха, хүн зоной дунда шэнэ, гүнзэгы социалис удхатай ёһо заншалнуудые нэбтэрүүлхэ зэргэтэй гээд Президиум заагаа.

Ажалшадтай уулзаха, гомдол, мэдүүлгэнүүдыень зүбөөр шиидхэхэ гуримай Улаан-Үдын «Электромашина» заводто бэелүүлэгдэдэг тухай тус предприятиин директор В. А. Галин, профкомой түрүүлэгшэ А. Х. Мухраев гэгшэд заседани дээрэ тоособо. Хүн зоной мэдүүлгэ болон гомдолнуудые шиидхэхэ гурим зарим тэды дутагдалнуудтай, энэ асуудалаар, парти, правительствын тогтоолоор хараалагдаһан эрилтэнүүд бүрин дүүрэнээр бэелүүлэгдээгүй байнаар гэжэ тэмдэглээд, бии байгаа дутагдалнуудые дары зайсуулха эрилтэ табигдаба.

Заседани дээрэ мүн бусад асуудалнууд хэлсэгдэжэ, зохихо шиидхэбэринүүд абтаа.

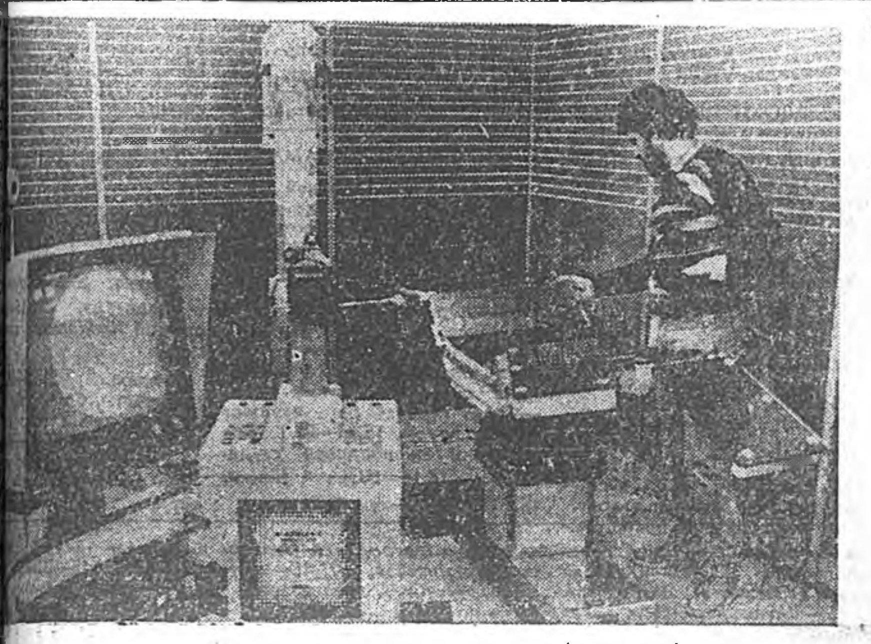

Апрелиин 4-дэ аха дүү венгр арад фашизмһаа сүлөөлэгдэһөөр 41 жэлэйнгээ ойе баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглэбэ. Национальна һайндэрөө угтуулан, энэ ороной олохон промышленно болон хүдөө ажахын предприятинууд эршэмтэйгээр хүдэлһэн байна. Тэдэнэй тоодо медицинскэ техникэ үйлэдбэрилэн гаргадаг орон доторхи эгээн томо предприяти болохо «Медикор» гэжэ комбинадые нэрлэлтэй. Имагтал 1986 ондо энэ комбинат 50 гаран шэнэ оньһон приборнуудые үйлэдбэрилэн гаргахаар хараална. ВСРП-гэй XIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ жагсаһан тус коллектив продукцинингаа шанар һайжаруулна, ассортиментыень үргэдхэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Медикорой» рентген-түхеэрэлгэ.

МТИ—ТАСС-ай фото.

Социалис оронуудаар

[...] СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай интернациональна объ[ект] дамжуулха «Прогресс» гэһэн сорго хоолойн [...] хабаадаха барилгын отряд бүридхэгдэжэ дүүр[гэбэ] [...] ЧССР-һээ дүй дүршэлтэй барилгашадай коллектив [...] метр утатай сорго хоолой бариха болоно. Карпа[...] хада уулануудые дээгүүр геологическа талаараа [...] эрхэ байдалда 120 километрынь баригдаха юм. [...] чехословак мэргэжэлтэд 8 компрессорнэ станци, [...] мянга гаран байра, уһа сэбэрлэлгын станцинуудые, [...] гэһэн сорго хоолоне зүбшуулан бусад хэдэн [...]дые бариха юм.

[...] гэшүүн-оронуудай интернациональна объектые [...] хабаадалсаһаниинь ерээдүйдэ ЧССР-эй, мүн бу[...] арадай ажахые байгаалиин газаар элбэгээр [...] олгохо байна.

[...] Ойн ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ГДР-эй ой мо[...] аршалан хамгаалхадань Сүлөөтэ немец за[...] холбооной гэшүүд ехэ туһаламжа үзүүлдэг. Тэ[...] мянган гектар ой модо саг үргэлжэ сэбэрлэжэ, [...] байдаг. Энэнь оронойпромышленностиие [...] зэнгие модоор һайнаар хангалгада туһа нэмэри [...]

[...] Хайшан гэжэ электронно-тоолон тодорхойлхо [...] үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ эрхэ [...]! Венгриин ниислэл хотодо нээгдэһэн элек[...] научно-техническэ түбэй хүдэлмэрилэгшэд энэ [...] харюу бэдэрдэг. Оронойарадай ажахын элдэб [...] электронно-тоолон тодорхойлхо түбүүдые [...] үргэдхэхэ арга боломжонуудые шэнжэлнэ.

[...] ажахыда «электронно туһалагшадай» хэрэглэгдэ[...] олохонь хэсүү юм. Жэшээнь, нёдондо [...] болон машина-бүтээлгын промышленностиин [...] предприятида ЭВМ-үүд тодхогдоһон байгаа. Хүдөө [...] ЭВМ-үүдые хэрэглэлгэ заншалта болонхой. [...] ба кооперативуудта тоолон тодорхойлхо 500-гаад [...]. Социалис оронуудай экономическа нэгэдэлэй [...] программые бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаа[...] предприятинуудта ЭВМ-үүдые хэрэглэлгые үргэдхэл[...] жэлнүүдтэ ехэ анхарал хандуулагдаха. «Икарус» [...] вагон ба машина бүтээлгын «Раба» гэһэн [...] Венгриин бүд нэхэлгын предприятинуудта оньһон [...] тодхогдохо юм.

[...] КПСС-эй XXVII съездын ба БКП-гэй XIII съездын [...] Болгариин залуушуулай коллективүүдэй дунда дэл[...] мүрысөөндэ илагшадые шагналга болобо. [...] Залуушуулай коммунис холбооной ЦК-гай [...] Софиин комсомолой организацинуудта, Хасково [...] хотонуудай, Козлодуйдахи элшэ хүсэнэй ком[...] комсомолой окружной организацинуудта ДКСМ-гэй [...] секретарь А. Бунджулов барюулаа.

[...] съездын зорилгонь нэгэн» гэһэн уряа доро үнгэрһэн [...] мүрысөөндэ республикын хэдэн мянган залуушуу[...] коллективүүд хабаадалсаа. Советскэ Союзай [...] саг болзортонь, эрхим шанартайгаар дүүргэ[...] тэмсэл мүрысөөнэй таһаршагүй хубинь болодог. [...] доторзалуушуулай үйлэдбэриин 3 мянга шахуу [...]

[...] дэбжэлтын туйлалтануудые үйлэдбэридэ [...] нэбтэрүүлхэ үүсхэл гаргаһан Софиин комсомолшуу[...] хэрэгтэй. Тэрээнһээ гадна тэдэнэр ажал[...] ёһоор хандаха талаар жэшээ харуулдаг, [...] БКП-гэй XIII съездын хүндэлэлдэ һая үнгэргэгдэ[...] хотын 100 мянга шахуу комсомолшууд [...] пионернууд хабаадалсаа.

[...] КНДР-эй ниислэлдэ оршодог Тэдонганска ак[...] заводой ажалшад мүнөө жэлэй түрүүшын ха[...] үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь хоёр һараар урид [...] ехэ амжалта туйлаба. Автомобильна промыш[...] судна бүтээлгэдэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэг туулган [...] тэрэнэй гол продукцинь болоно.

[...] 4 жэлэй саада тээ тус завод ашаглалгада оруу[...] юм. Харин тэрэнэй коллектив социалис мүрысөө[...] тоодо ото ябана. Предприяти дээрэ мү[...] түхеэрэлгэнүүдые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэдэг, мүн [...] болон хүдэлмэришэдэй ажалдаа зохёохы [...] байһаниинь энээндэ туһа нэмэри болоно. [...] нёдондо жэлдэ уралан карижуулгын 120 дурадхал [...]

(ТАСС).

Хилын саанаһаа
ТАСС АПН.

ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой заседани

ВАРШАВА. ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой ээлжээтэ заседани боложо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой совет телевиденеэр хэлэһэн үгэ соо найруулагдаһан ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха, бүгэдэ ниитын аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ талаар шэглүүлэгдэһэн дурадхалнуудые бүрин хүсэдөөр дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ.

СССР-эй эб найрамдалта үүсхэлнүүд хадаа амгалан тайбан байдалые бэхижүүлхэ, ядерна дайнай аюулһаа хүн түрэлтэниие аршалан абарха ори ганса харгы зам болоно гэжэ заседанида хабаадагшад тэмдэглэбэ. Бусад социалис оронуудтай, дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдтэй хамта Польшо ядерна буу зэбсэгүүдые усадхаха, этигэл найдалые бэхижүүлхэ, харилсаа холбоо тогтоохо арга олгоһон бүтэмжэтэй һайнаар үгэеэ ойлголсолгын үүсхэлые али болохоор дэмжэхэ ёһотой.

СССР-эй түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ

ЖЕНЕВЭ. Эндэ ерээд байһан СССР-эй атомай олшэ хүсые хэрэглэхэ талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ А. М. Петросьянц буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар Женевэдэхи конференцидэ хабаадагшадай урда үгэ хэлэбэ. Хэрбээ США-гай ядерна туршалгануудые хээгүй һаань, найман һарын урда тээ туршалгануудые болюулха тухай ябуулгаяа мартын 31-нэйшье һүүлээр үргэлжэлүүлхээр Советскэ Союз бэлэн юм гэжэ совет элитэ ехэ эрдэмтэ бүхы ядерна тэһэлэлгэнүүдые хорихо тухай асуудалда тогтожо хэлэхэдээ тэмдэглээ. Зүгөөр Вашингтон дэлхэйн олониитын һанал бодолые тоонгүй, мартын 22-то тэһэлэлгэ хээд, абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор апрель һарада шэнэ тэһэлэлгэ хэхые бэлдэжэ байна. «Энэнь юуи гэһэн удхатайб гэхэдэ, Советскэ Союзай зүгһөө нэгэ талаһаа хэгдэһэн ябуулгые һамбаашалан хэрэглэхэ гэһэн таарамжатай зохид юумэн бэелүүлэгдэнгүй, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээлгэ улам дэбэргэгдэжэ, ядерна дайнай аюул бүришье үргэдэнэ. Имагтал ядерна хүсэеэ үргэдхэжэ, бүхы юумэ шиидхэхэ гэһэн США-гай хараа бодол тэдэниие нимэ замда түлхижэ оруулха байна»,— гэжэ А. М. Петросьянц мэдүүлбэ.

Энэ асуудалаар американ талын али бүхы хулжалганууд, худал хуурмаг дурадхалнууд туша холохо болоо һаа, Вашингтон тодорхой уялгануудые абахые арсажа, имагтал наахануур эдэбхи үүсхэл гаргаһан хэбэр үзүүлнэ бшуу. Ядерна буу зэбсэг бүтээн гаргалгые зогсоохо таарамжатай арга боломжые США-гай хэрэглэхэ дурагүй байһыень нимэ ябуулганууд элирхэйлэн харуулна.

Мүнөө үедэ ядерна туршалга болюулхые гүйсэд дүүрэнээр хинаха гээшэ тиимэшье хүндэ хүшэр бэшэ юм гэжэ совет хүтэлбэрилэгшэ мэдүүлбэ. Гол шухала юумэниинь юуб гэхэдэ, хөөрэлдөөнүүдэй столдо һуужа, техническэ үйлэ хэрэгүүд тухай үгэеэ ойлголсохо шухала. Советскэ Союз нимэ хөөрэлдөөнүүдые, тэрэ тоодо буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар конференци үнгэргэлгын үндэһөөр хөөрэлдөөнүүдые хэхээр бэлэн лэ.

Программын проектые зүбшэн хэлсэнэ

ГАВАНА. Сүлөөтэ аралай коммунистнууд Кубын Коммунис партиин Программын проектые зүбшэн хэлсэжэ захалба. Социализм байгуулгые түгэсхэхэ гээшэ мүнөө үеын революционно хүгжэлтын гол зорилго болоно гэжэ тэрээн дотор заагдана. Программын проект соо энэ зорилгые бэелүүлгын харгы замууд хараалагдаа, Кубын общественно хүтэлбэрилхы ба шэглүүлхы хүсэн болохо Компартиин үүргэ тодорхойлогдоо. Кубын Компартиин энэ жэлэй февраль һарада болоһон III съезд дээрэ энэ түүхэтэ документын проект баталагдан абтаа һэн.

Кубын коммунистнуудай хуралдаанай шиидхэбэритэй зохилдуулагдан, апрель—май һарануудта оронойбүхы эхин партийна организацинуудта партиин Программын проектые зүбшэн хэлсэхэ байна. Май һарада залуу коммунистнуудай холбоонуудта, республикын ниитын бусад эмхинүүдтэ зүбшэн хэлсэгдэжэ захалха юм. Энэ ябуулга байгша оной сентябрь һара болотор үргэлжэлжэ, 1986 оной һүүл болотор үнгэргэгдэхөөр хараалагдаһан Кубын Компартиин III съездын тусхай сесси дээрэ Программын эсэсэй найруулга баталагдан абтаха байна.

Политическэ ба үзэл сурталай энэ өөрсэ шухаг удха шанартай үйлэ хэрэгтэ бүхы Кубын арад үргэнөөр хабаадаха юм гэжэ «Гранма» газетэ бэшэнэ.

Партиин Программын проектые зүбшэн хэлсэлгэ хадаа Кубын түүхын шухала политическэ ябуулга, революционно туйлалтануудай дүнгүүдые согсолго, Кубын арадай тэмсэлэй түүхые марксизм-ленинизмын хараа бодолоор сэгнэлгэ мүн болоно гэжэ «Гранма» газетэ тэмдэглэнэ.

Эрхим ажалаараа харюусахабди!

Совет хүнүүдэй, мүн бүхы дэлхэйн арадай амгалан байдалые сахиха, ядерна буу зэбсэгүүдые үгы хэхэ гэһэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой совет телевиденеэр хэлэһэн үгэ хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлые хүдэлгөө. Бидэ, Илалтые шэрээлсэһэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай ветеранууд, совет хүтэлбэрилэгшын хэлэһэн гүн удхатай үгэнүүдые тон халуунаар дэмжэнэбди. Байгша оной мартын 31 болотор ядерна тэһэлэлгэ болюулха гэһэн дурадхалаа совет гүрэн бэелүүлээ, саашадаашье эб найрамдалые батадхаха харюусалгата уялгые дүүргэхээр бэлэн байна гэжэ хэлэһэн үгэнүүд сооһоонь мэдэжэ абабабди. Харин Америкын Холбоото Штадуудай бодото байдалые, мүнөө үеын харюусалгые мэдэрэнгүй байһаниисынь халагламаар. Тэдэнэй ядерна туршалгануудые үргэлжэлүүлхэ гэһэн политикые сэхэ шууд шүүмжэлнэбди.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ Европын бүхы арадуудые фашизмһаа абарһан, үхэл зоболонһоо аршалһан хамтын дүй дүршэлтэй болоһон хадаа, мүнөө ядерна-замбуулинай үе сагта хүн түрэлтэнэй урда харюусалгаяа мэдэрэн, ядерна туршалгануудые болюулха тухай хэлсээнүүдтэ манай гүрэн болон Америкын Холбоото Штадууд хабаадаха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, «Саг хүлеэнэгүй»,— гэжэ нүхэр М. С. Горбачев тон зүбөөр хэлэнэ бшуу.

Харин бидэ, хүдэлмэришэд, Совет оронойэб найрамдалта политикые дэмжэн, эрхим ажалаараа харюусаха хүсэлтэйбди. Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй заһабарилгын-механическэ цехтэ бэрхэ хүдэлмэришэд олон. Мүлигшэ Ф. В. Осокин, токарьнууд Ф. Т. Шевченко, В. И. Сороко гэгшэд ажалай эрхим жэшээ харуулан, үрэ түгэсөөр хүдэлдэг юм. Тиихэдэ 1934 онһоо хүдэлжэ эхилһэн, элдэб зүйлэй станогуудые, түхеэрэлгэнүүдые заһабарилдаг Григорий Павлович Сосновский пенсидэ гараһаншье һаа, түрэл заводтоо амжалта түгэс ажаллаһан зандаа. 6-дахи разрядай токарь Ажалай Улаан Тугай орденоор, мүн «В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ. Шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медаляар, олон тоото грамотануудаар шагнагданхай.

Манай цехэй хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа хододоо бэелүүлдэг. Энэ жэлэйнгээ түрүүшын кварталай түсэбтэ даабариие дүүргээбди. Минии һурган хүмүүжүүлһэн 3 хүбүүд — Андрей Тихонов, Александр Филатов, Николай Темников гэгшэд түмэр харуулдагшаар яһала һайн хүдэлжэ байна.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй эрилтын ёһоор һайн шанартайгаар, гурим журамтайгаар ажаллаха гэһэн уг зорилгонуудые саашадаа хараалланхайбди.

Нүхэр М. С. Горбачевой совет телевиденеэр хэлэһэн үгэнүүдые дэмжэн, саашадаашье партиин съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэлгэдэ өөһэдынгөө хубитые оруулан, бүри оролдосотойгоор ажаллахаар бэлэн байһанаа мэдүүлнэбди.

Д. ДАРМАЕВ,
Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэн, дайнай ветеран.

БУРЯАДАЙМНАЙ УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ
ШЭНЭ БҮТЭЭЛНҮҮДҺЭЭ

Галина РАДНАЕВА

Үбгэн Байгалай эрьедэ

Бариадахадаа,
шэнирэг залуу
бэр хүсэн —
Бууралһаа буурал
Байгал үбгэжөөлни,
ямар залуубши!
Амидаралда
амин хайрата
мүнхэ аршаан —
Агууһаа агуу
Байгал далаймни,
ямар сарюумши!
Мүнгэн нюргаяа
ялас гүүлэһэн
омолнин орон —
Сэбэр тунгалаг
сэнхир далай,
мэндэ амар!
Миралзан ошодог
мянгаад жэлнүүдэй
эрьюулгэ болоһон
Сэсэнээрээ гүнзэгы
үльгэршэ далай,
мэндэ амар!

1.

Мартагдаһан дурасхал —
үнинэй юумэндэ
тамалуулдагыем мэдэһэндэл,
Мүнхэ нойроор
шуһандам унташаһан
үгсаатаниием һэрээнэ.
Үнэн юумэнэйм
худал болошоод
зобоодогые дуулаһандал,
Үндэр байсануудаа
шуухиран нюдаржа,
сухалаа гаргана.
Дохолон нулимсаа*)
унагаажа, гэгэжэ
ябаагүйем хараһандал,
Мүльһэн хуягуудай
һүрөөтэ даршалдаан,
байсануудай һайндэр — хүнхинөөн.
Далбагаа задалжа,
һолжоржо наадахаа
ерээгүйем мэдэрһэндэл,
Мянгаараа хушууриһан
мүнгэн тахатай
һүрэг хүлэгүүдэй табараан...
О, Байгални,
найрлахаа бишни
ерээгүйлби, мэдыш —
Мүльһэнэйнш хайлалгаан
эрхэ сүлөөеш
хабар нигэжэ тэмдэглэнэ,
О, Байгални,
эрьедэш зон
сугларшоол, анхарыш —
Мүрэн горхонуудшни
уриддаандо оронхой
һэрилгыеш нигэжэ амаршална.

2.

Хүн гүүлэжэ
нэрлүүлхэ гээшэ
бэлэн аад,
Хүнүүдэй дунда
хүн байхань
бэрхэл гээд шэбшэхэдэм,
Долгин гүүлэжэ
долгилхо гээшэ
гоёл аад,
Долгидой дунда
долгин байхань
хүшэр лэ хэш гэхэдэм,
Хүдэр томо
үбсүүгээ сэлээд,
нангааха зуураа,
Муу муухай
хаядаһа богһоо
өөрыгөө сэбэрлэжэ байбал,
Хабсагайн шэнээн
туулган хара
долгинуудаа эбхэрүүлхэдээ,
Муулар, һайларай
бог-зугаае
анхархаар бэшэ байбал,
Иимэл хадань
сэбэрһээ сэбэр
сэдьхэлнай гээд,
Түрэл арадни
дэмыдэ, юрэдөө,
магтаагүй юм байна,
Иимэл хадань
даруу номгон
баатарнай гээд,
Дэлхэй дүүрэн
солo, нэрыень
хүндэлдэг юм байна.

3.

Эрье соогоо
багтажа ядаад,
эмээлээ ябууд тохожо,
Һайн хүнэй
юһэн һүнэһэ —
эрдэни бэдэржэ гарахадаа,
Эсэжэ унатараа
хонон үнжэн,
галһаа галда тэгүүлжэ,
Һайн хүнэй
үгэ бэдэржэ,
дэлхэй дүүрэн зайхадаа,
Дурлаһан хүүхэндэл,
улайжа, сайжа
дураяа нюугаад,
Дүлии, һохор
байдал гээд
гомдохошье саг байгаа,
Дүлэтэ наһаараа
дуранай мүнхэ
зула бадараагаад,
Дэлхэй дайда
байнал гэжэ
ябааб даа залуудаа.
Шинии элһэтэ
шэжэр алтан
эрье мэтэ,
Ажабайдалые
тэгшэшье, эгсэшье юм
гэжэ ойлголойлби,
Шинии элдэб —
шэрүүншье, номгоншье
долгид мэтэ,
Үгэ гээшэмнай
хүсэтэйшье, ахиршье юм
гэжэ мэдэлэйлби.

4.

Далбагар ехэ
хоёр далингаа
дэлеэн дунда
Эмээлтэ хазаартые
досоогоо багтааһан
Байгални номгорно.
Даамай ехэ
агуу байдалайнгаа
салгяан дунда
Эгээлэй намайе
обёорхоор бэшэ
Байгални тэнюурнэ.
Эһэ болохогүй
юрьеэн шэнгеэр
ажабайдалыем һануулаад,
Эдлэхэ гэһэн
наһанайм хүсэн
энэл шэнги,
Эсэбэри ехэтэй
ахир жэжээр
бодолыеш гелуулаад,
Эмниг дуумни
ургалуулаагүй зандаа
шуухирна шэнги,
Иимэл хадань
сэсэнһээ сэсэн
Үбгэжөөлнай гээд,
Дурлажа хүн
сэдьхэлээ сэлмээжэ
бусадаг юм байна,
Иимэл хадань
үеын үедэ
Үльгэршэмнай гээд,
Дууша нүхэдни
шагнажа эрьеһээнь
далижадаг юм байна.

5.

Зүг бүриһөө
зүрхэндөө хадагалажа
ябаһан дуугаа
Удхалан түүрээһээр,
гол мүрэнүүд
худа, ураг ороно.
Зонойнгоо бодолые
урасхал болгоод
зорижо ерэһэнэв
Үльгэршэд мэтэ
дууһахаар бэшэ
хөөрөөгөө эндэ эхилнэ.
Ямар зугаатай
ерээбши гээд
һонирхоһон мэтэ
Үдэрэйнгөө үүдые
үргэнөөр сэлижэ
намайе урилсана,
Ямар угай,
хаанаһааби гээд
һурагшалһан мэтэ
Үбгэн Байгални
буурал сагаан
һахалаа эльбэнэ.

(Эхин. Түгэсхэлынь хожом гараха).

*) Дохолон нулимса — нюдэнһөө гараһан нэгэн-хоёр нулимсые Зэдэдэ нигэжэ нэрлэдэг.

С. Антонов нютагаа бусаба

СОФИ. Папа Иоанн Павел II гэгшын бэедэ хоро хүргэхэ хэрэгтэ хабаатай байгаа гэжэ худал хуурмагаар гэмнэгдэжэ, гурбан жэл дүрбэн һарын хугасаа соо Италиин түрмэдэ тамалагдан хаагдаһан НРБ-гэй эрхэтэн С. Антоновые һуулгаһан самолет Софиин аэропорт дээрэ бууба.

«Одоошье эхэ орондоо бусажа, түрэлхид болон ханинартаяа, энэ удаан саг соо намайе хүлеэжэ байһан бүхы хүнүүдтэй уулзажа байһандаа золтойб. Болгарида зүрюу харша хардалга гүрдэлгэтэ ябуулга хумхиин тооһон шэнгеэр буруу һүргэгдөө», — гэжэ С. Антонов самолетой гэшхүүрэй дэргэдэ хэлэбэ.

Аэропорт дээрэ С. Антоновые халуун дулаанаар угтаһан байна.

РКП-гэй ЦК-гай пленум

БУХАРЕСТ. РКП-гэй ЦК-гай пленум эндэ болобо. 1985 ондо Румыниин экономикые хүгжөөлгын дүнгүүдые, партийна хүдэлмэриие, нарижуулан һайжаруулгын асуудалнуудые, мүн 1985 ондо РКП-гэй ба Румыниин гүрэнэй уласхоорондын ажал ябуулгые, 1986 ондо тэрэнэй гол шэглэлнүүдые зүбшэн хэлсэһэн байгаа. РКП-гэй Генеральна секретарь Н. Чаушеску пленум дээрэ үгэ хэлэбэ.

Уласхоорондын байдалай зарим асуудалнуудта тогтожо хэлэхэдээ, ядерна туршалгануудые болюулалга ядерна буу зэбсэгүүдые хуряаха замда түрүүшын алхам болохо ёһотой гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Ядерна буу зэбсэгүүдые хуряалгын Советскэ Союзай программые бидэ гүйсэд дүүрэнээр дэмжэнэбди гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Европын гүрэнүүдэй хоорондо амгалан тайбанаар зэргэ оршохын түлөө шууд сэхээр тэмсэнэбди. Балканда хүршэ ёһоной харилсаае хүгжөөхын түлөө, ядерна ба химическэ буу зэбсэггүй зоныс энэ райондо байгуулхын түлөө Румыни тэмсэнэ. Гүрэнүүдэй хоорондохи бүхы хёмороо зүришэлдөөнүүдые, арсалдаата асуудалнуудые хөөрэлдөөнүүдэй ашаар шиидхэхын түлөө тэмсэл үргэдэнэ.

Латин Америкын парламентын сесси

МЕХИКЭ. Латин Америкын парламентын ээлжээтэ бэшэ сесси Гватемалын ниислэл хотодо нээгдэбэ. США-гай гэмээр Түбэй Америкэдэ тохёолдоһон аюулта байдалые зүбшэн хэлсэлгэ, энэ райондохи хүндэ хүшэр байдалые үнэн зүбөөр, эбэй ёһоор гуримшуулан шиидхэхэ харгы замууд хадаа зүбшэхэ зүйлэй гол асуудал болоно.

Латин Америкын 15 шахуу оронойтэрэ тоодо Кубын ба Никарагуагай зуу гаран парламентаринар сессиин хүдэлмэридэ хабаадана.

Латин Америкын парламентын гүйсэдхэхэ комитедэй энэ жэлэй январь һарада Лимэдэ болоһон заседани дээрэ тус сесси үнгэргэгдэхэ юм. Түбэй Америкэдэ хэгдэһэн али бүхы зэбсэгтэ ябуулгануудые тэрээндэ хабаадагшад буруушааһан байгаа. Эндэхи оронуудай болон арадуудай бүхы ажабайдалай аша туһада Контадорско бүлэг болон дэмжэлгын бүлэгэй ажал ябуулга ажана тэнилгэн байдалда хүтэлбэри болохо ёһотой.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

ШУХАЛА УДХАТАЙ ТОБШОЛОЛ ХЭГДЭЭ

Зүүн-Сибириин технологическа институдай багшанар болон хүдэлмэрилэгшэдэй научна XXV конференци боложо дүүрэбэ. Тус конференцидэ үйлэдбэриин коллективүүд болон мэргэжэлтэд хабаадалсаа.

Институдай мэргэжэлтэд конференциин 13 секцидэ таража, олон тоото элидхэлнүүд болон мэдээсэлнүүдые хэһэн байна. Институдай кафедра, лабораторинуудта, проектнэ эмхинүүд болон үйлэдбэри дээрэ шэнжэлэгдэһэн хүдэлмэринүүд эрдэмтэдэй анхарал татаа.

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада институдай эрдэмтэд, студентнэр эрдэм-шэнжэлгын хүдэлмэринүүдые хэхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаа юм. Гансахан арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада институдай эрдэмтэд, мэргэжэлтэд 8,2 миллион түхэригэй хүдэлмэри хэһэн байха юм. Энэ үе соо дүрбэн хүн эрдэмэй докторой, 89 хүн эрдэмэй кандидадай нэрэ зэргэ хамгаалһан байна. Тиихэдэ түбэй хэблэлдэ 7 монографи, 8 суглуулбари болон 607 статья толилогдоһон байха юм. Энээнһээ гадна үнгэрэгшэ жэлдэ эрдэмэй 45 шэнжэлгэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 3300 мянган түхэригэй алмалта хэгдээ юм.

Гэхэтэй хамта эрдэм-шэнжэлгын хүдэлмэридэ багшанар бултадаа хабаадуулагдаагүй гэжэ конференциин зарим секцинүүд дээрэ тэмдэглэгдээ.

«Һуралсалай түрүүшын жэлнүүдһээ эхилжэ студентнүүд шэнжэлгын хүдэлмэридэ хабаадуулагдаха, тэдэнэй шэнжэлгэнүүд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэхэ ёһотой. Имагтал иигэжэ ёһотой эрдэмтэдые, зохёохы ёһоор ухаан бодолоо гүйлгэдэг мэргэжэлтэдые бэлдэжэ болохо» гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хэһэн Политическэ элидхэл дотор тон зүбөөр хэлэгдэнхэй. Эрдэм-шэнжэлгын энэ конференци дээрэ студентнүүдэй хэһэн бүтээһэн хүдэлмэринүүд үсөөн байгаа. Саашадаа институдай эрдэмтэдэй бүхы хүдэлмэриие дүй дүршэлтэй тааралдуулан ябуулха, энээндэ студентнэрые хабаадуулха шухала гэжэ конференцидэ хабаадагшад мэдүүлээ.

Тэрэшэлэн үйлэдбэриин болон ажахын һалбаринуудтай эрдэм-шэнжэлгынгээ хүдэлмэринүүдые нягта холбоотойгоор ябуулжа байха гээшэ шухала болоно.

Ц. ЧОЙРОПОВ,
институдай соведэй эрдэмтэ секретарь.

ИЛАГШАД УРМАШУУЛАГДАА

Республикын ажалшадай дунда ниитын гурим сахиг хамгаалха талаар районуудай арадай һайн дуранай дружинануудай дунда үнгэрэгшэ жэлэй харалгын дүн Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет гаргаба.

Улаан-Үдын Советскэ район түрүү һуури эзэлжэ, республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Хоёрдохи, гурбадахи, һууринуудые Кабанскын, Хоринской районуудай арадай һайн дуранай дружинануудай коллективүүд эзэлбэ. Дурсагдагша районуудай дружинын коллективүүдтэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаха.

Тэрэшэлэн Захаамнай, Железнодорожно, Прибайкалиин, Сэлэнгын районуудай арадай һайн дуранай дружинанууд үнгэрһэн үе соо арад зоной дунда ниитын гурим сахиха ба хамгаалха хүдэлмэриео һайжаруулжа шадаа гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

* * *

Арадай һайн дуранай дружинанууд болон дружинингуудай, комсомолой-оперативна отрядуудай дунда ниитын гурим сахин хамгаалха, хулиган ааша гаргагшадтай, архидалгатай, архи нэрэлгэтэй тэмсэхэ талаар байгша оной хоёрдохи кварталда республиканска харалга соносхохо тогтоол Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет баталан абаба.

Республика дотор эхилһэн харалгын үедэ дружина болон комсомолой отрядуудай хэһэн хүдэлмэри согсолхо болон ниитын гурим сахигшадта олон хүн зониие хабаадуулха талаар нэмэлтэ хэмжээ ябуулгануудые хараалхыень арадай депутадуудай районно, городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ, арадай һайн дуранай дружинануудай штабуудта дурадхагдаба.

Байгша оной хоёрдохи кварталда соносхогдоһон харалгын дүнгые 1986 оной июлиин 15-һаа ойроитуулангүйгөөр гаргахаар арадай һайн дуранай дружинануудай районуудай штабууд уялгалагдаа.

Харалгада түрүү һуури эзэлһэн дружина, отрядуудта республикын Министрнүүдэй Соведэй «Харалгада илаһан арадай һайн дуранай дружина» гэһэн дурасхаалай улаан тугхан, Хүндэлэлэй грамота, эрхим дружинингууд, дружинануудай командирнууд Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдахаар хараалагданхай.

Манай корр.

БАЯР ЁҺОЛОЛОЙ ОРШОНДО

Гусиноозерск хотын соёлой «Шахтёр» гэжэ байшан соо паспорт барюулгын баяр ёһолол болобо. «Би Советскэ Союзай эрхэтэнби» гэжэ нэрлэгдэһэн заншалта үдэшэ Советскэ Союзай Гимнын һүр жабхалантай хүгжэмөөр нээгдэбэ.

Гусиноозерскын 1, 2, 3, 5-дахи дунда һургуулинуудай, 3-дахи ГПТУ-гай һурагшадта паспортнууд сугларагшадай халуун альга ташалган доро барюулагдаба. Ольга Матюшенко, Ирина Рябинец, Андрей Коноваленко болон бусад дүн хамта 21 хүбүүд, басагад СССР-эй бүрин эрхэтэд болобо.

Арадай депутадуудай Сэлэнгын районо Соведэй гүйсэдкомой дэргэдэхи дотоодын хэрэгүүдэй таһагай паспортна столой начальник В. В. Яковлева һурагшадые амаршалжа, СССР-эй эрхэтэнэй уялга ба үүргэ тухай хөөрэжэ үгэбэ.

ВЛКСМ-эй Гусиноозерскын горкомой түлөөлэгшэд, дайнай болон ажалай ветеранууд, түрэлхидынь мартагдашагүй энэ үдэрөөрнь залуушуулые амаршалаад, түрэл оронойнгоо ёһотой эрхэтэд болохыень тэдэнэртэ хүсэбэ.

Паспорт абаһан һурагшадай зүгһөө Игорь Елизов баярые хүргөөд, тангаригай үгэнүүдые хэлээ.

Удаань Соёлой ордоной уран һайханай коллективэй дуунай болон хореографическа бүлэгүүд концерт табиба.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВ.
Сэлэнгын район.

СОВЕТ СЭРЭГШЭДТЭ АЙЛШАЛБА

Тээгдын дунда һургуулиин арбадахи классай һурагшад Забайкалиин сэрэгэй округой частьнуудай нэгэндэ ошожо, Совет Армиин сэрэгшэдэй албан хэрэгтэй, ажабайдалтай танилсаба. Казарманууд болон һуралсалай байшангууд руу шалгажа, оруулдаг пунктын харуулшадай уялгануудтай тэдэнэр эгээл түрүүлэн танилсаба. Удаань дайшалхы машинануудай парк ошожо хараа, зарим машинанууд сооньһуугаадшье үзөө.

Буудалгын газарта болоҗо байһан һуралсал бүришье һонирхолтой байба. Сэрэгшэдэй элдэб буугаар буудажа байхыень хараа, һүүлээрнь ухибүүд дайшалхы буугаар буудажа туршаа. Һурагшад Сергей Аносов, Баир Гунзенов, Александр Доржиев, Бэлигтэ Андреев гэгшэд мэргэн буудагшад байһанаа харуулба.

Сэрэгэй бэлэдхэл тухай ном соо уншаһанһаа солдадай албаниие нюдөөрөө хараха гээшэ тад ондоо. Тиимэһээ районойнгоо бусад һургуулинуудай һурагшадта иимэ аяншалга саг үргэлжэ эмхидхэжэ байхаар Хориин районо түсэблэнэ.

Н. ДАМБАЕВ.

МОНГОЛ ОРОН ХҮЛЕЭНЭ

ВЛКСМ-эй Хэжэнгын райкомой бюрогой заседани һаяхан болоҗо, үбэлжэлгын үедэ малшадые соёлой талаар хангаха хүдэлмэридэ шалгарһан залуушуулые урмашуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Ажахынуудай комсомолой комитедүүдэй зууршалганууд зүбшэгдэжэ, тогтоол баталагдаа. Малшадые соёлой талаар хангалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнгаа түлөө 8 хүн аяншалгын путевкоор шагнагдаха болобо. Бусадынь ВЛКСМ-эй райкомой грамотануудаар, дурасхаалта бэлэгүүдээр урмашуулагдаха юм.

Байгша оной зун путевкоор Монгол орон ошохо эрхэдэ Худанай совхозой залуушуулай түлөөлэгшэд хүртэһэн байна. Эдэ хадаа совхозой комсомол-залуушуулай агитбригадые хүтэлбэрилэгшэ Сэсэг Цыбикжапова, агитбригадын гэшүүн Вера Гомбожапова гэгшэд болоно.

С. ПОДПРУГИН.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

◆ Сэрэгшын Алдар Солын гурбан орденто Петр Радикальцевай дурасхаалай шанда хүртэхын түлөө заншалта урилдаан мүнөөдэр үнгэргэгдэхэ. Үглөөнэй 10 часһаа эхилхэ урилдаанай зам спортын ордонһоо шэлэй завод хүрэтэр үргэлжэлхэ.

◆ «Труд» бүлгэмэй спортын ордон соо Социалис Ажалай Герой Полторацкиин шанда хүртэхын түлөө дзю-до барилдаагаар мүрысөөн үнгэргэгдэхоор хараалагдана. Мүрысөөн үглөөнэй 10 часһаа эхилхэ.

◆ Нарин сэмбын комбинадай спортын зал соо столой теннисээр комбинадай түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн 2 часһаа эхилхэ юм.

◆ Технологическа институдай шатар, даамай клуб соо шатараар Октябрьска районой түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наадан үргэлжэлүүлэгдэнэ. Мүрысөөндэ районой үйлэдбэриин коллективүүдэй, һуралсалай газарнуудай командანууд хабаадалсана. Районой Спартакиадын программаар үнгэргэгдэһэн мүрысөөн үдэрэй 11 часһаа эхилхэ.

◆ [Б]арилгашадай клуб соо [...]р Советскэ районой [...] һуури эзэлхын түлөө [...]лэн наадан үглөөнэй 10 [ч]асһаа үргэлжэлүүлэгдэхэ.

◆ Республикын спортын бүлгэм болон предприятинуудай физкультурын коллективүүдэй дунда футболоор «Тэрэнгиин» шанда хүртэхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Апрелиин 5—6-най үдэрнүүдтэ мяха-консервын комбинадай стадион дээрэ үнгэргэгдэхэ наадануудн үдэрэй 3 болон үглөөнэй 11 часһаа эхилхээр хараалагдана.

◆ Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд холо, ойрын аяншалга дурадхана. Шэтын областиин бүлэг аяншалагшад, «Жилгражданстрой» трестын хүдэлмэришэд Улаан-Үдэ хотын түүхэтэ газарнуудтай танилсаха, этнографическа музей хүрэхэ болоно. Мүн Ангарск, Братск, Бабушкин, Северобайкальск, Новоселенгинск хүрэтэр хэдэн бүлэг аяншалагшад мордобо.

Нижне-Ангарск тосхондо шэнээр баригдажа эхилһэн автомат телефонно станци хабсаралгын хүдэлмэри дүүргэхэ тээшээ болобо. Электромеханигууд Андрей Хамуев, Сергей Злыгостев станциин хабсаралгын хүдэлмэриие богони саг соо дүүргэхые оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭДЭ, А. Хамуев, С. Злыгостев, АТС-эй инженер В. Суранов.

В. ПЛУТТЫН фото.

БАГАШУУЛЫЕ БАЯСУУЛНА

Нарин сэмбын комбинадай «Текстильщик» гэжэ соёлой байшангай зал соо амаралтын үдэр бүхэндэ хододоо хүхюутэй зугаатай, байдаг. Комбинадай шефтээ абаһан Октябрьска районой 25-дахи, 35-дахи дунда һургуулинуудай һурагшадые амаруулха, сэнгүүлхэ зорилготой «Амаралтын үдэрэй клуб» эндэ хүдэлдэг юм. Соёлой байшангай хүүгэдэй секторые даагша Людмила Николаевна Петрова һурагшадай аша туһатайгаар амархын тула һонирхолтой программануудые зохёожо, тэдэниие баясуулдаг заншалтай. Шогтой зугаатай элдэб янзын викторинэ болон аттракционууд, наадануд, концертнүүд, фильмүүд амаралтын үдэрэй программада ородог. Урдахи амаралтын үдэр өөһэдынгөө дуратай мультфильмнүүдые ухибүүд хужарлан хараад, удаань наадаһан байгаа.

Харин үнгэрэгшэ амаралтын үдэр ухибүүд зал соо харагшадай зөөлэн һандалинуудые эзэлэнхэй, ехэ томоотойнууд һууба. Хүшэгын аалиханаар сэлигдэһэнэй һүүлээр тэдэнэй нюур шарайнуудта миһэрэлэй, гайхалай тэмдэг үзэгдэжэ, байн энеэлдэхэ, хүхилдэхэ абяанууд дуулдаба. Энэ хадаа Н. Антокольскиин «6-дахи гэрэй эльбэшэн үбгэн» гэһэн зүжэгые тэдэнэр хараба бшуу. Тэрэниие соёлой байшангай дэргэдэ Н. И. Шмаковагай эмхидхэһэн хүүгэдэй драматическа театрай коллектив харуулжа, айлшадаа баясуулһан байна.

Х. СОКТОЕВ.

СЭДЬХЭЛ ХҮДЭЛГЭМӨӨР

Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай Соёлой ордоной агитбригада хүдөөгэй ажалшадта ошожо, һонирхолтой концерт наада табижа байдаг юм.

Сергей Апанинай хүтэлбэрилдэг бүлэг артистнууд Бэшүүрэй районой Соёлой ордон соо концерт харуулһан байгаа. Эдэнэр хойто үдэрынь һү·һаалиин хоёр, гахайн фермэнүүдтэ, Буй тосхоной клуб соо дуу, хүгжэмөө зэдэлүүлээ.

Бригадын гэшүүд гэдэргээ бусаха замдаа Тарбагатайн районой Дээдэ-Жэрэм тосхоной ажалшадые баясуулба. Агитбригадын гэшүүд А. Г. Скрицкий, В. Говорин, А. Заридтинов, Г. Шильникова, Н. Горбунова болон бусад хонгёо һайхан хоолойгоороо суглаарагшадай сэдьхэл зүрхэ хүдэлгөө.

Т. ПНЕВА.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Апрелиин 6-һаа 13 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 6
ГЕОЛОГОЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Ритмическэ гимнастика. 10.10 — Баримтата фильм. 10.20 — «Спортлотогой» 14-дэхи тираж. 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.00 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.30 — «Аяншалагшадай клуб». 13.30 — «Хүгжэмтэ киоск. 14.00 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.00 — «Ферскотти» бүлэгтэй уулзалга (Финлянди). 15.30 — «Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда». 16.15 — «Совет газар дээрэ уулзалга». 16.35 — «Ургамалай аймаг». 17.20 — «Волшебник» — уран һайханай фильм (Венгри). 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — Мультфильм. 20.00 — «Тихий Дон». 3-дахи сери. 22.00—«Время». 22.30—«Мечтой любви—мечтой прекрасной» — фильм-концерт. 23.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Днепр»—«Динамо» (Киев). 23.45 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Зарядкада зорсогты. 9.20 — «Репутация» — уран һайханай фильм. 11.30 — РСФСР-эй арадай артист Э. Хиль дуулаха. 10.55 — Эжын һургуули. 11.25 — Украинын уран һайханай коллективүүдэй концерт. 11.55 — Эстониин телевидениин программа. 12.50 — Ород хэлэн. 13.20 — «Выгодный контракт. 4 серитэй уран һайханай фильм. «Связной». 2-дохи сери. 14.25 — «Ан амитадай аймагта». 15.25 — «Два билета на [...] сеанс»—уран һайха[...] 17.00 — Баримтата [...] 17.30 — СССР-эй [...] зурааша В. Фавор[...] — «Манай корресп[...] хөөрэнэ». 18.40 — [...] Оркестртэй хамта [...]рэ гүйсэдхэгдэхэ [...] 19.15 — «Энээниие [...]жэ шадахат». 20.00 — [...] теннисээр Европын [...]нат. 20.30 — Дэлх[...] дуудай уран бэлиг[...] «Амгалан нойрсо[...] шуул». 21.15 — СС[...] позиторнуудай VII [...] баадагшадай конце[...] «Время». 22.30 — [...] фильм. 23.45 — Ст[...]нисээр Европын [...] 00.15 — Спортивна п[...]

ПОНЕДЕЛЬНИК, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.50 —«Футболой шэнжэлэл». 10.20 «Улица младшего сына»—уран һайханай фильм. 11.55—Концерт-вальс. 12.30—Шэнэ һонин 12.35 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.45—Залуушуул дуулана, хатарна. 17.00—«Эжын һургуули». 17.30—«Эрдэм ухаан —хүсэн». 18.00—«Ленинһээ һургаал абаха».

Улаан-Үдэ. 18.30—Мультфильм. 18.40—РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша композитор Б. Цырендашиевай бүтээл найруулганууд (буряадаар). 19.25 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 —Баримтата фильм. 20.40—К. Симонов. «Русский вопрос». — зүжэг. 22.00—«Время». 22.35 «Русский вопрос» гэһэн зүжэгэй үргэлжэлэл. 24.00—«Футболой шэнжэлэл». 00.30—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Н. В Гоголь. «Мертвые души». 10.05—«Эрдэм ухаан ажабайдал». 11.05 —«Байгаали шэнжэлгэ» гэһэн дамжуулгын почто. 11.30—, 12.40—Түүхэ. 6-дахи класс. 12.05—«Ород хэлэн». 13.10— «Багшада — хүгжэмэй хэшээл». 14.10—А. Н. Толстой. «Русский характер». 14.40—«Компьютернүүд һургуулиин класста». 15.10—Н. Лесковой ажаябадалай ба зохёохы ажал ябуулгын хуудаһанууд.

Улаан-Үдэ. 18.25—Соносхолнууд.

Москва. 18.30—Түбэй Америкын арадуудай [...] тэмсэл. 19.10—Конц[...] —Эрдэм дэлгэрүүлг[...]

Улаан-Үдэ. 19.45—[...] спортивна конкурс [...] хотын СПТУ-нуудай [...]нууд хабаадаха. 20[...]лон»—телеочерк.

Москва. 21.00—[...] нойрсогты, багашуул[...] «Элүүр энхэ байлга[...] «Время». 22.35—«Ср[...]зов»—уран һайхан[...] 00.10.—Баримтата ф[...] —Столой теннисээр [...] чемпионат

ВТОРНИК, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 —«Спорт долоон хоног соо». 10.15—К. Симонов. «Русский вопрос»—зүжэг. 12.55—Шэнэ һонин (13.00 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.45—Баримтата фильмүүд. 16.55—Литвагай ССР-эй Гүрэнэй «Летува» гэһэн хатарай габьяата академическэ ансамблиин концерт. 17.20—Мультфильм. 17.30 — СССР-эй арадай багшатай залуу багшанар уулзаха. 18.25 —Космонавтикын үдэртэ баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 18.45—Шэнэ һонин (буряадаар). 19.00—«Байгалай үмэнэхи газар дээрэ»— хүдөөгэй ажалшадта программа.

Москва. 19.45—«Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.20—«Мой друг Иван Лапшин»—уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.35 —«Дэлхэйн һониной дээжэһээ». 23.25—«Спорт долоон хоног соо». 23.55—Поэт Сергей Орлов тухай дамжуулга. 00.25 —«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Хүгжэм. 4-дэхи класс. 10.05, 14.15—Француз хэлэн. 11.05—СПТУ-гай һурагшадта. 11.35, 12.40—Хүгжэм. 1-дэхи класс. 11.55—Баримтата фильм. 12.10—«Шатарай һургуули». 13.05—Физикэ 9-дэхи класс. 13.35—Түүхэ. 8-дахи класс 14.05—Геометри багашуулда. 14.45—А. П. Чехов. «Дядя Ваня». 15.30—Информатикын болон тоолон тодорхойлхо техникын үндэһэ һуури. 16.00—«Ассоль» — уран һайханай фильм. 17.05—Шэнэ һонин. 18.45—«Буратиногой выставкэ». 19.15—«Эр[...] ба ажабайдал».

Улаан-Үдэ. 19.45—[...] атомтай зэргэлээд[...] очерк. 19.55—Соносх[...]

Москва. 20.00—Конц[...] —«Москва». Кино-ш[...]

Улаан-Үдэ. 20.20 — [...]тан»—киножурнал. [...] «Налькут»—фильм-ко[...]

Москва. 21.00—[...] нойрсогты, багашуул[...] Уласхоорондын [...] 22.00—«Время». 22[...]бег». С. П. Королев[...] наһан тухай уран [...] фильм.

СРЕДА, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 —«Ленинһээ һургаал абаха». 10.15—Аяншалагшадай клуб». 11.15—«Мой друг Иван Лапшин»—уран һайханай фильм. 12.50—Шэнэ һонин. (12.55 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. (12.55 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильм. 16.10—Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 16.40—Фортепианна хүгжэмэй концерт. 17.15 —Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 18.20—Телеочерк. 18.40—Советскэ районой предприятинуудта алмаха, арьбалалха талаар абтадаг хэмжээнүүд тухай.

Москва. 19.15—«Хүн ба хуули». 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.15—«Эб найрамдал ба залуушуул». 20.55 — «Космический век. Страницы летописи». 7-дохи фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — Уран зохёолшо Л. М. Леонов МГУ-гай студентнэр болон багшанартай уулзаха. 23.50—Цимбалын абяан зэдэлнэ. 00.15—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Географи. 7-дохи класс. 10.05, 13.40—Немец хэлэн. 11.05—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 11.35, 12.40—Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. 12.05—Түрэлхидтэ тележурнал. 13.10—Түүхэ. 5-дахи класс. 14.10—Гоё һайханиие ойлгожо һургаха. 14.40 —Совет гүрэнэй ба хуулиин үндэһэ һуури. 15.25—В. Г. Белинскиин ажаябадалай хуудаһанууд. 16.15—Шэнэ һонин. 18.20—«Дуун—хүнэй хани».

Улаан-Үдэ. 19.15—[...]нууд. 19.20—Улаан-[...] 1-дэхи интернат-һ[...] ухибүүдые гоё һайха[...] гожо һургадаг тухай [...] 19.50—Мультфильм.

Москва. 20.00—Со[...]

Улаан-Үдэ. 20.1[...] ороной байгаалиие [...] тухай.

Москва. 21.00—[...] нойрсогты, багашуул[...] Столой теннисээр [...] чемпионат. 22.00—[...] 22.35—«Рафферти»—[...] уран һайханай филь[...] сери.

ЧЕТВЕРГ, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 — «Буратиногой выставкэ». 10.15—«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 11.15—«Дивертисмент»—фильм-концерт. 11.40 —Баримтата фильм. 12.05—Шэнэ һонин. (12.10 хүрэтэр). 15.30 —Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильм. 16.05—«Шатарай һургуули». 16.40—«Синегория» —уран һайханай фильм

Улаан-Үдэ. 18.05—Мультфильм. 18.15—Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар).

Москва. 18.30—«...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда» 19.15—«Хэлэһэн үгэеэ хэрэгээрээ батадхахат». 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—Железнодорожно районой партийна организацинууд КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгын замаар. КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь А. Н. Колдунов дамжуулгада хабаадана. 20.45—«Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва 21.00—СССР-эй арадай артист Муслим Магомаев дуулаха. 22.00—«Время». 22.35 —Муслим Магомаевай концертын үргэлжэлэл. 23.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10,35—А. А Фадеев. «Залуу гварди». 10.05, 13.35—Испан хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Түүхэ. 11.35, 12.45—Байгаали шэнжэлгэ. 4-дэхи класс. 12.15—«Эжын һургуули». 13.05—Хүгжэм. 1-дэхи класс. 14.05—Эрнст Тельманэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо. 14.50—«Василий и Василиса» — уран [...] фильм. 16.15—Шэнэ [...] 18.05—О. Сулейменов[...] хэлэй үгэ 25 жэл [...] хойно».

Улаан-Үдэ. 18.30—[...]нууд. 18.35—Буряад [...] хёолшодой шэнэ ном[...] —«Багульник» кафе[...]шад, студентнэр бо[...] хүдэлмэришэдэй уу[...]

Москва. 20.00—Эр[...]рүүлгын фильм. 21.[...]лан нойрсогты, б[...] 21.20—Ритмическэ г[...] 21.50—Баримтата ф[...] —«Время». 22.35—«Р[...] 2-дохи сери.

ПЯТНИЦА, 11.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 —«Время». 9.45 — «Дуун—хүнэй хани». 10.40— «Разбег» — уран һайханай фильм. 11.55 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 12.30 — «Сергей Лазо». Баримтата фильм. 13.00 — Шэнэ һонин (13.05 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.45 — Баримтата фильм. 16.05 —«Эрмитаж». 16.30 — «Угощаю рябиной» — фильм-концерт. 17.35 — Совет поэдүүдэй шүлэгүүдээр поэтическэ найруулга.

Улаан-Үдэ. 18.10 — Шэнэ һонин (буряадаар). 18.25 — Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд (буряадаар). 18.40 — Буряад хэлэнэй хэшээл. 18.55 — «Байгал»—мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.30 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 19.45— «Юун, хэзээ, хаана болооб?» — телевикторина. 21.20—«Время». 21.55 — Космонавтикын үдэртэ ба СССР-эй летчик-космонавт Ю. А. Гагаринай замбуулинай жолоодогдодог «Восток» онгосоор ниидэһээр 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан ба концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — В. П. Катаев. «Полкын хүбүүн». 10,05, 13.40 — Англи хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Юрэнхы биологи. 11.35 — Г. Байроной ажаябадалай ба зохёохы ажал ябуулгын хуудаһанууд. 12.10— Совет уран зурагай искусство. 13.10 — «Архи уухагүй ябадалые ажабайдалай ёһо гурим болгохо». 14.10 — Ференц Листын бүтээл найруулганууд. 15.05 — И. Ильф болон Е. Петров. Ажаябадалайнь ба зохёохы ажал ябуулгынь хуудаһанууд. 16.00 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 17.30 — «Бидэ— интернационалистн у у д б д и». Онохойн дунда һургуулиин «Улаан гвоздика» гэһэн интернациональна хани барисаанай клубай агитбригада дамжуулгада хабаадаха.

Москва. 18.10—Духовой оркестр наадаха. 18.25 — «Так начиналась легенда» — уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Манай хото—манай гэр». Горсанэпидстанциин ахамад в[...] Алексеев дамжуул[...]даха. 20.00 — Техни[...] гэжэлэй һургуули[...]рагшадай болон [...]дэй уран һайханай [...] КПСС-эй XXVII съ[...] рюулагдаһан түгэс[...]церт.

Москва. 21.00—[...] нойрсогты, багашуу[...] «Время». 21.55 — С[...] позиторнуудай VII [...]церт. 22.55 — Барим[...] 23.15 — «Рафферти» [...] сери. 00.25 — Түбэй [...]ниин болон Бүхэсо[...] диогой ород арад[...] ментнүүдэй акаде[...] кестрэй концерт. [...] бол. «Динамо» (Ки[...]тер).

СУББОТО, 12
КОСМОНАВТИКЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.50 — Гитарын абяан зэдэлнэ. 10.10 — Түрэлхидтэ тележурнал. 10.40 — «Бултанда ба хүн бүхэндэ». 11.10 — «Элүүр энхэ байлга». 11.55 — «Уран зурагай искусство». 12.40 — Костромской областьдо ажалшадай сүлөө сагые яажа эмхидхэдэг тухай. 13.30—«Хүн. Газар дэлхэй. Юртэмсэ». 14.15 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 14.30 — СССР-эй арадай артистка Т. Ханумтай уулзалга. 15.35 — «Хани харилсаан». 16.05 — «Проводы русской зимы»— фильм-концерт. 16.35 — «Ан амитадай аймагта». 17.35 — Москва тухай баримтата фильм. 18.05 — «Через тернии к звездам». 1-дэхи, 2-дохи сери. 20.30 — **«Звездно хотодо уулзалга». Космонавтикын үдэртэ зорюулагдаһан хүгжэмтэ дамжуулга.** 22.00 — «Время». 22.35 — «Үе саг ба өөр тухайгаа». Борис Ручьев. 22.50—Скрипачнарай ансамбль наадаха. 23.00 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. СССР-эй ба Швециин суглуулагдамал командანууд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильм. 9.30 — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — «Аяншалагшадай клуб». 11.00 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 11.30 — «Манай саад». 12.00— Рафаэль де Кордова таанадые урина. 13.05 — «Выгодный контракт» — 4 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 14.10 — Вагиф Керимов дуулаха. 14.30 — «Спорт ба хүн». Сергей Бубка. 15.00 — «Онтохондо айлшаар». «Волшебник». (Венгри).

Улаан-Үдэ. 16.40 — Буряад хэлэнэй хэшээл. 16.55 — «Байгалай долгинууд» гэһэн дуу, хатарай студентнэр[...] ансамблиин 25 жэл[...]

Москва. 17.45 — «Э[...] ба техникэ». 17.55[...]ван арадай аялга [...] 18.30 — Баримтата [...] 19.00 — РСФСР-эй [...] Пятницкиин нэрэм[...] арадай академическ[...] концерт. 19.50 — [...] фильм. 20.10 — «Ме[...]ви, мечтой прекр[...] фильм-концерт. 20.4[...]тата фильм. 21.00 — [...] нойрсогты, багашу[...] «Ургамалай аймаг». [...] «Время». 22.35 — «По[...] в даль светлую» — [...]ханай фильм.

ВОСКРЕСЕНИ, 13
ОРОНОЙ АГААРАЙ ДАЙДЫЕ ХАМГААЛХА СЭРЭГҮҮДЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.10— Баримтата фильм. 10.20 — «Спортлотогой» 15-дахи тираж. 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.00 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.30 — «Аяншалагшадай клуб». 13.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.00 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.00 — **Мүнөөдэр — Ороной агаарай дайдые хамгаалха сэрэгүүдэй үдэр. Ороной агаарай дайдые хамгаалха сэрэгүүдэй главнокомандалагша СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, Советскэ Союзай хоёр дахин герой, авиациин ахамад маршал А. И. Колдунов үгэ хэлэхэ.** 15.15 — «Журналист» — уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 18.50 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.20 —Фьордализо болон Пупо гэгшэдэй гастрольнуудай үедэхи һанамжа. 20.25 — «Алтан загаһан». 22.00 — «Время». 22.35 — Армиин дуунууд зэдэлхэ. 22.45— Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Швециин ба Канадын суглуулагдамал командანууд. 23.30 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Финляндиин ба СССР-эй суглуулагдамал ком[...]

ХОЁРДОХИ ПРОГ[РАММА]

Москва. 15.55—[...] гээр дэлхэйн чемп[...]надын ба ФРГ-гэй [...]дамал командануу[...] Дэлхэйн хүгжэмтэ [...]дай дээжэһээ. 18.3[...]лис. «Полнолуние[...] 20.00—«Мэдээжэ аа[...]сын юумэн». 21.00—[...] нойрсогты багашуу[...] «Ливенские гармо[...]самблиин концерт. [...]унасай М. Чюрлени[...]жэтэ уран зураг[...] 22.00 — «Время». 2[...] вращение с орби[...] һайханай фильм.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Хабарай тарилгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэ» — түрүү бэшэг. «Мүнөөдэр — Геологой үдэр» — суглуулбари. «Улаан субботын» уряанууд» — тобшо мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Бэедээ эрилтэ ехэтэйгээр» —П. Натаевай статья. «Байгалай сэбэр булаг» — «Правда» газетэһээ абтаһан А. Ильинэй шэнжэлэл. «Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ».

Гурбадахи хуудаһанда. «Мүнхэ зунтай арал» — Д. Санжиевай замай тэмдэглэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Хүхюун анхаралтайгаар» — И. Игумновай репортаж. «ГАИ гай экран». Соносхолнууд. Уншагты, һонирхохол байхат».

Редактор
Р. Б. ГАР[...]

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы партийной жизни —2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие —2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательст, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-00450. Заказ № 81. Индекс · 04609